

Tuyên Quang

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH TUYÊN QUANG
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TUYÊN QUANG

NĂM THỨ 62

Số 60 (274)

22 tháng 8 năm 2026

10 tháng Bảy, Bính Ngọ

Cuối tuần

Báo điện tử:

baotuyenquang.com.vn

6 NỘI DUNG CỐT LÕI CỦA CHỈ THỊ SỐ 07

1

Xác định việc học tập và thực hành theo Bác là nhiệm vụ trọng tâm, thường xuyên của cả hệ thống chính trị.

2

Học tập và thực hành theo Bác về đổi mới tư duy lãnh đạo và nâng cao hiệu quả công vụ.

3

Phát huy trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu.

4

Đổi mới công tác tuyên truyền, giáo dục và ứng dụng chuyển đổi số.

5

Tăng cường kiểm tra, giám sát và phát huy vai trò giám sát của Nhân dân.

6

Tổ chức thực hiện đồng bộ gắn với công tác cán bộ và nhiệm vụ chính trị.

CHƯƠNG TRÌNH

GẶP MẶT, GIAO LƯU, BIỂU DƯƠNG, KHEN THƯỞNG
CÁC TẬP THỂ, CÁ NHÂN TIÊU BIỂU TRONG HỌC TẬP VÀ LÀM THEO
TƯ TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH NĂM 2026

Đồng chí Bí thư Tỉnh ủy Hầu A Lềnh trao Bằng khen của tỉnh cho các tập thể, cá nhân tiêu biểu trong học tập và làm theo Bác năm 2026.

Chuyện

▶ GIỚI THIỆU

Động lực phát triển

■ CHÚC HUYỀN

NHÌN lại lịch sử, Tuyên Quang không chỉ là “Thủ đô Khu Giải phóng”, “Thủ đô Kháng chiến”, mà còn là nơi lưu giữ những dấu ấn sâu sắc về tâm nhìn và bản lĩnh cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Tại Tân Trào năm 1945 hay Đại hội II của Đảng năm 1951 ở Kim Bình, Bác đã chỉ ra bài học mang tính quy luật: sức mạnh của cách mạng luôn bắt nguồn từ lòng Dân và tình thân đại đoàn kết. Đặc biệt, dịp về thăm Tuyên Quang tháng 3/1961, Người đã dặn dò cán bộ, Nhân dân phải nêu cao tinh thần tự lực tự cường, phát triển kinh tế, thực hành tiết kiệm và chăm lo đời sống Nhân dân - những giá trị vẫn giữ nguyên tính thời sự.

Giá trị cốt lõi đó tạo nên chiều sâu cho khái niệm “thực hành” được nêu trong Chỉ thị số 07-CT/TW ngày 13/7/2026 của Bộ Chính trị. Trong giai đoạn phát triển mới, việc đẩy mạnh học tập, thực hành tư tưởng, đạo đức, phương pháp, phong cách Hồ Chí Minh cần vượt qua khỏi những khuôn mẫu lý thuyết suông để hiện hữu sinh động trong đời sống thường nhật.

Trên quê hương cách mạng Tuyên Quang, sự chuyển biến ấy thể hiện một cách sinh động qua từng phong trào thi đua. Sự tự giác của cán bộ, đảng viên không nằm ở những báo cáo, mà thể hiện qua tình thân bám sát cơ sở, nâng cao năng lực quản trị và chấn chỉnh kỷ cương công vụ. Mỗi liên hệ với Nhân dân được thắt chặt bằng sự tận tụy trong từng khâu giải quyết thủ tục hành chính, tháo gỡ khó khăn cho người dân và doanh nghiệp. Ở chiều ngược lại, sức mạnh nội sinh của Nhân dân bùng sáng qua tinh thần chủ động trong xây dựng nông thôn mới hiện đại, tích cực chuyển đổi số, đẩy mạnh sản xuất kinh tế lâm nghiệp và khởi nghiệp sáng tạo.

Chính tinh thần thực hành tư tưởng Bác - từ việc nêu cao trách nhiệm công vụ của cán bộ đến khát vọng vươn lên của mỗi người dân đã và đang kết tinh thành động lực phát triển mạnh mẽ cho Tuyên Quang. Soi chiếu lịch sử vào chặng đường hôm nay, việc biến lời dạy của Bác thành những kết quả cụ thể trong đời sống thực tế không chỉ giúp các chủ trương của Đảng đi vào cuộc sống một cách tự nhiên, bền vững, mà còn tạo bộ phận đầu tiên của quê hương cách mạng bắt nhịp nhanh và toàn diện hơn trong kỷ nguyên mới ■

Chỉ thị số 07-CT/TW ngày 13/7/2026 của Bộ Chính trị về “Đẩy mạnh học tập, thực hành tư tưởng, đạo đức, phương pháp, phong cách Hồ Chí Minh trong giai đoạn phát triển mới” tạo nên bước ngoặt tư tưởng sâu sắc: Chuyển mạnh từ học tập và làm theo sang trọng tâm thực hành theo Bác. Lấy hiệu quả thực chất và sự hài lòng của Nhân dân làm thước đo tối cao đánh giá cán bộ, hướng tới mục tiêu xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên có bản lĩnh, trách nhiệm, kỷ cương, đổi mới và khát vọng cống hiến.

Mệnh lệnh từ thực tiễn

NHÌN lại chặng đường 10 năm thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị, việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh đã đạt được nhiều kết quả quan trọng. Tỉnh đã triển khai hiệu quả các phong trào thi đua trọng tâm về xây dựng nông thôn mới, giảm nghèo, cải cách hành chính, nhân rộng các mô hình kinh tế hiệu quả, xóa bỏ hủ tục, xây dựng nếp sống văn minh...

Cùng với đó, việc đề cao trách nhiệm nêu gương của cán bộ, người đứng đầu được chỉ đạo quyết liệt theo phương châm “Trên trước, dưới sau”. Thông qua các diễn đàn “Chiều thứ 6 nghe Dân nói”, “Ngày thứ 7 hưởng về cơ sở” hay việc thực hiện nghiêm chuẩn mực đạo đức công vụ, y đức, đạo đức nhà giáo. Giai đoạn 2021 - 2025, toàn tỉnh đã xây dựng hơn 1.200 mô hình tiêu biểu các cấp cùng gần 70.000 việc làm theo Bác của cá nhân và hơn 13.000 việc làm theo của các hộ gia đình. Những con số này là minh chứng sống động cho sức lan tỏa sâu rộng của tư tưởng Hồ Chí Minh trong đời sống, góp phần tích cực vào công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, củng cố niềm tin của Nhân dân. Tuy nhiên, trước yêu cầu của giai đoạn phát triển mới, việc học và làm theo Bác ở một số nơi vẫn bộc lộ những hạn chế, tình trạng học tập mang tính hình thức, thiếu chiều sâu; trách nhiệm nêu gương của một số cán bộ, đảng viên chưa gắn liền với việc giải quyết các vấn đề bức xúc, nổi cộm tại địa phương; vẫn còn biểu

6 NỘI DUNG CỐT LÕI CỦA CHỈ THỊ SỐ 07

1. Xác định việc học tập và thực hành theo Bác là nhiệm vụ trọng tâm, thường xuyên của cả hệ thống chính trị.
2. Học tập và thực hành theo Bác về đổi mới tư duy lãnh đạo và nâng cao hiệu quả công vụ.
3. Phát huy trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu.
4. Đổi mới công tác tuyên truyền, giáo dục và ứng dụng chuyển đổi số.
5. Tăng cường kiểm tra, giám sát và phát huy vai trò giám sát của Nhân dân.
6. Tổ chức thực hiện đồng bộ gắn với công tác cán bộ và nhiệm vụ chính trị.

hiện né tránh, đùn đẩy trách nhiệm, sợ sai, không dám nghĩ, không dám làm vì lợi ích chung. Việc học và làm theo đôi khi dừng lại ở những bản cam kết trên giấy, những bài thu hoạch mang tính phong trào, chưa tạo ra sự chuyển biến thực chất từ nhận thức sâu sắc sang hành động tự giác, thường xuyên.

Bước chuyển căn bản của Chỉ thị số 07

Từ thực tế trên, cùng với yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới đòi hỏi Đảng ta phải thật sự là đạo đức, là văn minh, đặt ra yêu cầu cấp thiết phải đổi mới tư duy lãnh đạo và thực hiện nhiệm vụ. Sự ra đời của Chỉ thị số 07 chính là câu trả lời mang tính thời đại. Đây là cẩm nang hành động để cao trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng và mỗi cán bộ, đảng

viên, biến di sản của Bác thành sức mạnh nội sinh trực tiếp phục vụ sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Dưới góc độ khoa học lý luận về tư tưởng Hồ Chí Minh, Giảng viên Triết Thị Bạch Vân, Trường Chính trị tỉnh phân tích sâu sắc: “Việc chuyển từ học tập và làm theo sang học tập và thực hành là một bước phát triển rất quan trọng trong tư duy lãnh đạo của Đảng. Nếu học tập và làm theo nhấn mạnh vào việc nhận thức, noi gương và vận dụng, thì thực hành đặt ra yêu cầu cao hơn. Học phải đi đôi với làm, tư tưởng phải được chuyển hóa thành hành động và hành động phải tạo ra kết quả cụ thể. Học Bác không chỉ dừng ở phẩm chất đạo đức, lối sống, mà cốt lõi là học phương pháp làm việc của Bác, tư duy khoa học và cách giải quyết tận gốc những vấn đề thực tiễn đặt ra”.

Thực hành theo gương Bác

■ AN GIANG

*Cán bộ, đảng viên
tiêu biểu trong học tập
và làm theo Bác
thuộc các cơ quan
Đảng tỉnh báo công
với Bác tại Khu di tích
lịch sử Pác Pó,
Cao Bằng.*

So với các văn bản chỉ đạo trước đây, Chi thị số 07 đánh dấu một bước tiến vượt bậc về mặt lý luận và thực tiễn khi đặt chữ “thực hành” vào vị trí trung tâm. Trọng tâm của Chi thị được thể hiện qua ba chuyển biến căn cốt, giải quyết triệt để những hạn chế cố hữu của giai đoạn trước. Đó là chuyển từ cách làm mang tính vận động phong trào sang thực hành thường xuyên, tự giác. Khắc phục tình trạng “rầm rộ khi phát động, lảng tránh khi thực hiện”. Chi thị yêu cầu biến việc thực hành thành thói quen hằng ngày, kỷ luật tự giác của mỗi tổ chức đảng và cá nhân. Chuyển từ đánh giá định tính, cảm tính sang đo

lường bằng kết quả thực tiễn định lượng. Chi thị số 07 nêu rõ lấy sản phẩm, chất lượng, hiệu quả công việc và sự hài lòng của Nhân dân, doanh nghiệp làm thước đo tối cao để kiểm chứng kết quả học tập và thực hành theo Bác. Những báo cáo đầy cộp hay cam kết trên giấy không còn là căn cứ để đánh giá thi đua. Cùng với đó, điểm đột phá là sự chuyển dịch mạnh mẽ trong công tác kiểm tra, giám sát, chuyển từ việc kiểm tra khâu xây dựng kế hoạch, đăng ký sang kiểm tra, giám sát kết quả thực hiện nhiệm vụ chính trị, hiệu quả giải quyết các điểm nghẽn, vấn đề bức xúc và mức độ hài lòng của Nhân dân. Qua đó cụ thể hóa

trách nhiệm nêu gương thành tiêu chí đánh giá cán bộ về bản lĩnh chính trị và tư duy đổi mới; đạo đức công vụ và kỷ luật thực thi; tinh thần phục vụ Nhân dân và năng lực tổ chức thực hiện.

Nhận định về bước chuyển mang tính bước ngoặt này, đảng viên Tạ Thị Nhung, phường Hà Giang 2 chia sẻ: “Các nhóm nhiệm vụ mà Chi thị số 07 chỉ ra đã phù hợp và khỏa lấp triệt để những thiếu sót khi chúng ta thực hiện Chi thị số 05. Là một đảng viên, tôi thấy việc Chi thị số 07 yêu cầu đánh giá bằng thực tiễn, tức là cái nhìn thấy được, đo đếm được, sẽ tạo ra một bước chuyển rất lớn về ý chí phấn đấu của cán

bộ, đồng thời củng cố niềm tin trọn vẹn trong Nhân dân”.

Đưa Chi thị “bám rễ” vào đời sống

Đảng bộ tỉnh Tuyên Quang xác định việc đưa Chi thị số 07 vào cuộc sống không phải bằng những khẩu hiệu chung chung, phong trào, mà bằng những kế hoạch đột phá, mô hình hiệu quả và kết quả kinh tế - xã hội có thể cân, đo, đếm được. Đồng chí Trần Mạnh Lợi, Trưởng Ban Tuyên giáo và Dân vận Tỉnh ủy nhấn mạnh: “Đối với Đảng bộ tỉnh Tuyên Quang, để vận dụng sáng tạo tinh thần thực hành của Chi thị số 07 vào thực tiễn, chúng tôi tập trung vào các nhóm giải pháp đột phá. Trước hết, thực hành là dẫn thân tháo gỡ các điểm nghẽn chiến lược. Đội ngũ cán bộ lãnh đạo các cấp phải đăng ký, cam kết giải quyết cụ thể từng nút thắt trên các lĩnh vực kinh tế - xã hội. Kết quả tháo gỡ chính là sản phẩm thực hành. Thực hành là phải sâu sát cơ sở, gần Dân, vì lợi ích chính đáng của Nhân dân. Phát huy tinh thần tự chủ, tự lực, tự cường và khát vọng bứt phá. Và cuối cùng là cụ thể hóa tiêu chí nêu gương, tăng cường kiểm tra, giám sát, kiên quyết xử lý nghiêm các tập thể, cá nhân hời hợt, hình thức; đồng thời có cơ chế rõ ràng để bảo vệ, khuyến khích cán bộ dẫn thân và lợi ích chung”.

Tại Trường Chính trị tỉnh, thực hiện chủ trương tinh gọn bộ máy và chuẩn hóa đội ngũ, nhà trường đã chuyển hóa tinh thần Chi thị số 07 thành kế hoạch hành động cụ thể, phù hợp với thực tiễn; quán triệt đội ngũ giảng viên vận dụng phương pháp của Bác vào giảng dạy và rèn luyện, đưa các nội dung cốt lõi của Chi thị đến từng học viên, góp phần đưa văn bản của Đảng đi thẳng vào cuộc sống.

Còn tại xã biên giới Lũng Cú, sức sống của Chi thị số 07 hiện hữu rõ nét trong từng phần việc cụ thể của mỗi cán bộ, đảng viên. Đảng ủy xã triển khai hiệu quả mô hình “Luật một trang, Nghị quyết một tờ”, “Đảng viên đi trước, làng nước theo sau”, xây dựng 12 mô hình phát triển kinh tế điểm, trong đó cán bộ, đảng viên tiên phong thực hiện các mô hình mẫu. Đột phá lớn nhất là cụ thể hóa Nghị quyết chuyên đề về phát triển du lịch, đưa làng Lô Lô Chải đến đỉnh cao vinh quang khi được công nhận là một trong những Làng du lịch tốt nhất thế giới. Chỉ trong 6 tháng đầu năm 2026, Lũng Cú đã đón hơn 41.000 đoàn với 306.000 lượt khách tham quan, doanh thu đạt trên 52 tỷ đồng. Những con số có thể đo đếm được ấy chính là minh chứng sinh động cho việc thực hành theo Bác.

Cùng với Lũng Cú, luồng sinh khí mới từ Chi thị số 07 đang lan tỏa mạnh mẽ trong toàn Đảng bộ tỉnh, “bám rễ” vào đời sống chính trị - xã hội, trở thành sức mạnh nội sinh to lớn để Tuyên Quang bứt phá vươn lên. Chi thị số 07 cũng là “kim chỉ nam”, hoạt lực nâng cao hiệu quả công việc trong hoạt động công vụ của mỗi cán bộ, đảng viên, góp phần xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, đáp ứng yêu cầu phát triển nhanh và bền vững của đất nước trong giai đoạn mới ■

DIỄN ĐÀN

Dám đương đầu thử thách

■ THANH HÀ

Chi thị số 07-CI/TW về đẩy mạnh học tập, thực hành tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong giai đoạn phát triển mới, Bộ Chính trị đặt ra yêu cầu mang tính thời sự sâu sắc: cán bộ, đảng viên phải dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đương đầu với khó khăn, thử thách, dám hành động vì lợi ích chung. Đây là một đòi hỏi cấp thiết trong bối cảnh cả nước đang vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp - một cuộc cải cách sâu rộng chưa từng có tiền lệ.

Đó là một cuộc cách mạng về tư duy quản trị, đòi hỏi người cán bộ phải dám đương đầu khối lượng công việc lớn hơn, phạm vi rộng hơn, thời gian ngắn hơn. Với những địa phương miền núi như Tuyên Quang, thử thách ấy càng nhân lên gấp bội. Một quyết định chậm trễ, một sự né

tránh trách nhiệm có thể khiến hàng nghìn người dân chịu ảnh hưởng trực tiếp, từ thủ tục hành chính, chế độ chính sách đến hỗ trợ sản xuất, đời sống.

Chính trong hoàn cảnh ấy, bản lĩnh dám đương đầu của người cán bộ mới thực sự được kiểm nghiệm. Dám đương đầu không phải là liều lĩnh, mà là dám đối diện với cái mới, cái khó, dám nhận về mình phần việc chưa có tiền lệ để tháo gỡ nút thắt cho Dân, cho cơ sở. Đó là người Bí thư, Chủ tịch xã lăn lộn hàng chục cây số đường rừng để xử lý sự việc phát sinh ngay trong ngày, thay vì chờ báo cáo, xin ý kiến vòng vo. Đó là cán bộ dám đề xuất cách làm sáng tạo, phù hợp với đặc thù địa phương, dù biết làm làm mới đồng nghĩa với rủi ro, nhưng không làm thì Dân còn chịu thiệt.

Thực tiễn cho thấy, ở đâu người đứng đầu dám chịu trách nhiệm, dám hành động vì lợi ích chung, ở đó bộ máy vận hành trơn tru, niềm tin của Nhân dân được củng cố. Ngược lại, tâm lý giữ mình, sợ sai, dè dặt sẽ khiến cả hệ thống trì trệ, đánh mất cơ hội phát triển.

Với Tuyên Quang, một tỉnh miền núi đang trong giai đoạn bứt phá, việc lựa chọn, bồi dưỡng và tin tưởng giao việc cho những cán bộ dám nghĩ, dám làm, dám đương đầu với khó khăn chính là chìa khóa để biến thách thức của mô hình chính quyền hai cấp thành động lực phát triển. Đó cũng là cách thiết thực nhất để tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh thấm sâu vào từng quyết sách, từng hành động cụ thể vì Dân, vì nước ■

Thực hành lời dạy của Bác

Thực hiện Chỉ thị số 07-CT/TW của Bộ Chính trị về “Đẩy mạnh học tập, thực hành tư tưởng, đạo đức, phương pháp, phong cách Hồ Chí Minh trong giai đoạn phát triển mới”, từ cán bộ cơ sở, lực lượng thanh niên cho đến đội ngũ doanh nhân, mỗi cá nhân và tổ chức Đảng đều đang cụ thể hóa di sản của Bác thành những hành động thiết thực. Báo Tuyên Quang trân trọng giới thiệu chùm ý kiến, phản ánh việc chuyển mạnh từ học tập sang thực hành theo Bác.

Đồng chí HOÀNG THỊ THANH HUYỀN,
Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch HĐND xã Việt Lâm

Lấy kết quả giải quyết công việc là thước đo

THỰC hiện Chỉ thị số 07, Đảng bộ xã Việt Lâm xác định lấy kết quả giải quyết công việc của cán bộ, đảng viên, đặc biệt là việc khó, việc mới làm thước đo cốt lõi cho tinh thần “thực hành” theo Bác.

Trong giai đoạn phát triển mới, xã Việt Lâm đứng trước nhiều thuận lợi và thách thức đan xen đòi hỏi sự bất phá, đổi mới về tư duy quản trị, phương thức lãnh đạo và phương pháp thực hiện. Để thực hiện hiệu quả Chỉ thị số 07, mỗi cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu phải nêu cao bản lĩnh, tinh thần “7 dám”, trực tiếp xuống cơ sở để đối thoại và tháo gỡ từng khó khăn phát sinh, đăng ký từng phần việc cụ thể và cam kết về thời gian, chất lượng, sản phẩm, lấy kết quả thực hiện làm tiêu chí đánh giá cuối năm. Trong năm nay, xã sẽ tập trung đăng ký thực hiện các nhóm nhiệm vụ trọng tâm như: Phát triển các mô hình kinh tế hiệu quả; đẩy nhanh tiến độ giải ngân vốn đầu tư công; tháo gỡ khó khăn các dự án đầu tư trọng điểm; tăng cường quản lý đất đai, khoáng sản, môi trường; chuyển đổi số; chương trình mục tiêu quốc gia; thực hiện đạo đức công vụ; đảm bảo an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội; xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh.

Đồng chí CHẢO SÌ PÁO, Bí thư Chi bộ thôn Sùng Quáng, xã Sùng Máng

Nêu gương làm trước

BÁC Hồ dạy: “Cán bộ phải nói đi đôi với làm”. Đối với cán bộ, đảng viên ở thôn, bản vùng cao như chúng tôi, lời dạy ấy càng phải được thể hiện bằng những việc làm cụ thể. Bà con không chỉ nghe cán bộ tuyên truyền, mà còn nhìn vào cách mình làm, cách mình sống để đặt niềm tin và làm theo. Vì vậy, muốn vận động Nhân dân phát triển kinh tế, giảm nghèo, xây dựng nông thôn mới thì trước hết cán bộ, đảng viên và gia đình phải gương mẫu đi đầu. Ở Chi bộ thôn Sùng Quáng, chúng tôi tập trung vận động bà con mạnh dạn chuyển đổi cơ cấu cây trồng, vật nuôi, phát triển sản xuất hàng hóa, đồng thời tích cực tham gia làm đường giao thông, hiến đất, góp công xây dựng các công trình chung. Từ những việc gần gũi như giữ gìn vệ sinh môi trường, bảo vệ rừng, di dời chuồng trại ra xa nhà, đến xóa bỏ hủ tục, giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc, cán bộ phải làm trước, làm hiệu quả rồi mới vận động bà con. Khi dân thấy cán bộ nói được, làm được, thực sự gần Dân và vì Dân, thì mọi chủ trương, chính sách của Đảng mới đi vào cuộc sống.

Đồng chí VƯƠNG MINH THỐNG, Phó Chủ tịch UBND xã;
Giám đốc Trung tâm Phục vụ hành chính công xã Yên Sơn

Đặt quyền lợi của Nhân dân lên trên hết

CHỦ tịch Hồ Chí Minh từng căn dặn: “Bao nhiêu lợi ích đều vì Dân”. Do đó, việc thực hành phong cách của Người không thể chỉ nằm ở những khẩu hiệu hay các báo cáo thành tích dài dòng, mà phải được hiện thực hóa bằng hành động cụ thể. Trong đó, sự hài lòng của Nhân dân chính là thước đo khách quan và chân thực nhất. Chúng tôi tâm niệm, luôn đặt quyền lợi của Nhân dân lên trên hết, biết lắng nghe, thấu hiểu và giải quyết kịp thời những nguyện vọng chính đáng của bà con. Khi người dân cảm thấy được tôn trọng, được phục vụ tận tâm và có cuộc sống ngày càng ấm no, đó là minh chứng rõ nét nhất cho đạo đức công vụ.

Đồng chí ĐẶNG THỊ HUƠNG, Bí thư Đoàn xã Thanh Thủy

Dám nhận việc khó, việc mới

VỚI tuổi trẻ xã biên giới Thanh Thủy, học Bác bắt đầu từ những việc cụ thể, thiết thực, có ích cho Nhân dân. “Thực hành” theo gương Bác chính là tinh thần dẫn đầu, dám nhận việc khó, việc mới, sẵn sàng có mặt ở những nơi cộng đồng cần và làm đến cùng bằng trách nhiệm.

Tinh thần ấy được cụ thể hóa bằng những công trình, phần việc mang đậm dấu ấn thanh niên ngay từ cơ sở. Từ đầu năm 2026 đến nay, Đoàn xã đã chủ động phối hợp tổ chức 6 lượt tuần tra biên giới; kết nối nguồn lực xây dựng công trình “Thắp sáng đường quê” tại thôn Nậm Ngất với 40 bộ đèn năng lượng mặt trời (trị giá 80 triệu đồng); đồng thời duy trì 6 ngày “Chủ nhật xanh” để làm sạch môi trường, phát quang đường thôn, chỉnh trang các “địa chỉ đỏ”. Mô hình “Mỗi tuần một việc” tiếp tục lan tỏa tinh thần sẻ chia qua những hành động sát Dân, gần Dân như hỗ trợ dọn dẹp nhà cửa, vệ sinh thôn xóm. Đã có gần 70 lượt đoàn viên, thanh niên xung kích tham gia hỗ trợ xóa nhà tạm, xây dựng nhà ở cho các hộ khó khăn và gia đình chính sách.

Mỗi công trình, phần việc là minh chứng cho tinh thần học Bác bằng hành động. Qua đó, trách nhiệm và khát vọng cống hiến tiếp tục được hun đúc, để tuổi trẻ biên giới sống đẹp, sống có ích và góp sức dựng xây quê hương.

Chị PHẠM THỊ HỒNG, Giám đốc HTX
Nông nghiệp hữu cơ Hồng Phát, xã Kim Bình

Thực hành nguyên tắc “đi bất biến, ứng vạn biến”

ĐỐI với một Hợp tác xã nông nghiệp, thực hành tư tưởng Hồ Chí Minh trong quản trị không phải là điều xa xôi, mà là những việc làm thiết thực hằng ngày nhằm tối ưu hóa năng suất lao động và nâng cao chất lượng sản phẩm. Tại HTX Nông nghiệp hữu cơ Hồng Phát, chúng tôi hiện thực hóa tinh thần đó qua ba phương diện cốt lõi.

Trước hết là thực hành nguyên tắc “đi bất biến, ứng vạn biến”. Cái “bất biến” của chúng tôi là kiên định giữ vững đạo đức kinh doanh, uy tín và cam kết về chất lượng nông sản sạch vì sức khỏe cộng đồng. Còn “ứng vạn biến” là sự chủ động linh hoạt trong cải tiến mẫu mã, đa dạng hóa kênh phân phối và ứng dụng công nghệ để thích ứng nhanh nhạy với những chuyển động không ngừng của thị trường.

Bên cạnh đó, việc thực hành quản trị lấy người lao động làm trung tâm được triển khai xuyên suốt thông qua việc xây dựng môi trường làm việc dân chủ, cởi mở. Khi người lao động và các thành viên được tôn trọng, lắng nghe và trao quyền, họ sẽ chủ động đóng góp sáng kiến, làm việc với tinh thần trách nhiệm cao nhất, từ đó tạo ra động lực bất phá năng suất lao động.

Cùng với đó, chúng tôi chú trọng thực hành tiết kiệm và tác phong làm việc khoa học. Việc triệt để giảm thiểu hao hụt nguyên vật liệu, tối ưu hóa chi phí sản xuất và quản lý tốt thời gian không chỉ giúp nâng cao hiệu quả kinh tế mà còn định hình văn hóa làm việc chuyên nghiệp, minh bạch.

ĐẤT VÀ NGƯỜI XỨ TUYÊN

Làng Chạp in dấu chân BÁC

■ THU PHƯƠNG

Giữa ngàn xanh trùng điệp của xã Trung Sơn, thôn Làng Chạp tựa như một trang sử vàng sống động, nối liền quá khứ với hiện tại. Nơi từng chõ che Bác Hồ cùng các bậc tiền bối cách mạng, nay bừng lên sức sống mới, để Làng Chạp tự tin viết tiếp bản hùng ca trên hành trình đổi mới.

Chõ che cách mạng

TRONG những năm tháng cách mạng hoạt động bí mật, để che mắt sự dòm ngó của kẻ thù, Nhân dân thôn Làng Chạp đã tự giác bảo nhau thực hiện nguyên tắc “ba không”: Không nghe, không nói, không biết - tức không dò hỏi điều không nên biết, không truyền đi điều đã nghe, không để lộ tung tích cán bộ.

Nhưng có lẽ, dấu son thiêng liêng nhất trong lịch sử Làng Chạp là những lần vinh dự được chõ che, bảo vệ Chủ tịch Hồ Chí Minh và cán bộ cách mạng. Ngày 20-5-1945, trên hành trình từ Pác Bó (Cao Bằng) về Tân Trào để chuẩn bị Tổng khởi nghĩa, Bác Hồ cùng đồng chí Võ Nguyên Giáp và đoàn công tác nghỉ lại một đêm tại nhà ông Sâm Văn Nhì (tức Chánh Nhì). 4 năm sau, ngày 17-5-1949, trên đường công tác từ Tân Trào đi Bắc Kạn, Người cùng các đồng chí cảnh vệ tiếp tục dừng chân tại gia đình ông Hoàng Văn Ngạc.

Hơn 80 năm trôi qua, những nhân chứng trực tiếp lưu giữ kỷ ức về Bác như ông Sâm Quốc Kỳ, Hoàng Văn Tam, Hoàng Văn Ứng đều đã thành người thiên cổ. Thế nhưng, câu chuyện “ba không” vẫn bám rễ sâu vào tâm thức các thế hệ, trở thành biểu tượng bất diệt về thể trận lòng dân. Với ông Hoàng Văn Đường, ký ức ấy được nối dài từ chính lời kể của người cha - ông Hoàng Văn Ứng, khi ấy vừa tròn 20 tuổi.

Ông Đường bồi hồi nhớ lại: “Bố tôi kể, chiều hôm ấy đi làm về, thấy trong nhà có khoảng 15 người khách lạ. Ông nội Hoàng Văn Ngạc dẫn bố: “Có đoàn cán bộ đến nghỉ, mọi việc phải tuyệt đối giữ bí mật”. Người trong đoàn còn nói: “Có một đồng chí lớn tuổi đi đường xa mệt, cần nơi yên tĩnh”, thế là gia đình dành ngay gian trong kín đáo nhất để “đồng chí lớn tuổi” nghỉ ngơi. Không ai tò mò dò hỏi, cũng không ai hé nửa lời ra ngoài. Mãi sau này, gia đình mới biết người khách ấy chính là Bác Hồ”.

Tận dụng lợi thế vùng nguyên liệu rừng, người dân Làng Chạp phát triển sản xuất ván bóc, nâng cao giá trị kinh tế từ lâm nghiệp.

Trước khi tiếp tục hành trình vào sáng hôm sau, Bác nhắc cán bộ trong đoàn quét dọn từ trong nhà, dưới sân đến ngoài ngõ. Ông Đường xúc động: “Càng nghe, tôi càng thấm thía phong cách của Bác: Trọng dân, sống giản dị và luôn nghĩ cho dân. Câu chuyện ấy nhắc nhở những người làm cán bộ trong dòng họ chúng tôi: Làm gì cũng phải gần dân, hiểu dân và đặt lợi ích của dân lên trên hết”.

Đặc biệt, từ tháng 6-1949 đến tháng 9-1950, trong những chuyến công tác, Bác Hồ cùng các đồng chí cảnh vệ nhiều lần nghỉ tại lán đồng Mèo. Căn lán ba gian lợp lá cọ, vách nửa nứa không còn, nhưng cây mít Bác trồng năm 1950 vẫn xanh tốt, sai quả. Trong những lần dừng chân, Bác và các đồng chí cảnh vệ thường xuống bản thăm hỏi, giúp dân thu hoạch, động viên tăng gia sản xuất, để lại dấu ấn sâu đậm về tình đồng chí, nghĩa đồng bào.

Sức sống mới trên quê hương cách mạng

“Làng Chạp không chỉ là vùng đất giàu truyền thống cách mạng, mà còn là địa bàn hội tụ nhiều dự địa phát triển. Đặc biệt, tinh thần đoàn kết, đồng thuận và ý chí vươn lên của người dân chính là nguồn lực quan trọng nhất để thôn bắt đầu”, Bí thư Đảng ủy xã Trung Sơn, Nguyễn Anh Tuấn nhận định.

Sau hợp nhất với thôn Lâm Sơn và giữ lại tên gọi Làng

Bia di tích ghi dấu những gia đình ở Làng Chạp từng vinh dự đón Chủ tịch Hồ Chí Minh trong những năm tháng cách mạng.

và giữ rừng, người dân đã mạnh dạn đầu tư 15 xưởng chế biến ván bóc, gỗ dăm, chiếm 44% quy mô toàn xã. Qua đó, góp phần tạo việc làm, nâng giá trị rừng trồng và từng bước hình thành chuỗi sinh kế từ trồng, bảo vệ rừng đến chế biến lâm sản ngay tại địa bàn.

Hơn tám thập kỷ trước, người Làng Chạp một lòng giữ bí mật, chõ che cách mạng; hôm nay, sức mạnh đại đoàn kết ấy tiếp tục được kết tinh trong sự đồng thuận đổi nhà, bàn giao mặt bằng, mở đường kiến thiết quê hương. Phục vụ thi công tuyến đường Hồ Chí Minh qua địa bàn, 13 hộ thuộc diện tái định cư và 77 hộ có đất sản xuất nằm trong phạm vi thu hồi đã đồng thuận bàn giao mặt bằng cho công trình.

Cùng với lợi thế từ rừng, giao thương, dịch vụ đang mở thêm dự địa phát triển cho Làng Chạp. Toàn thôn hiện có 82 cửa hiệu kinh doanh đa dịch vụ; 3 hộ kinh doanh tạp hóa, vật tư nông nghiệp; 13 hộ có ô tô tải vận chuyển hàng hóa và hơn 60 hộ có ô tô phục vụ đi lại. Sự hỗ trợ giữa nông, lâm nghiệp với thương mại, dịch vụ đã góp phần đưa thu nhập bình quân đầu người của thôn đạt 42 triệu

đồng/năm, cao hơn mức bình quân chung của xã 4 triệu đồng.

Kinh tế khởi sắc trở thành đòn bẩy để Làng Chạp kiến tạo diện mạo mới. Từ Chương trình xóa nhà tạm, nhà dột nát, với mức hỗ trợ từ nguồn xã hội hóa 60 triệu đồng/hộ xây mới và 30 triệu đồng/hộ sửa chữa, 52 hộ dân đã có thêm điều kiện ổn định chỗ ở, yên tâm phát triển kinh tế. Cùng với chăm lo cuộc sống, các gia đình ngày càng coi trọng việc học của con em. Bí thư Chi bộ thôn Làng Chạp Ma Thị Nhường không giấu được niềm vui: “Toàn thôn hiện có 17 sinh viên đang theo học tại các trường cao đẳng, đại học”. Cùng với đó, thiết chế văn hóa được phát huy tối đa qua Nhà cộng đồng với hơn 500 đầu sách, tài liệu. Không gian này trở thành điểm hẹn sinh hoạt, gắn kết cộng đồng và là “chiếc cầu nối” đưa tri thức văn hóa, pháp luật, kỹ thuật sản xuất tiến bộ đến gần hơn với người dân.

Từ “ba không” chõ che cách mạng đến diện mạo khởi sắc hôm nay, Làng Chạp đang viết tiếp trang sử của mình bằng chính khát vọng dựng xây cuộc sống phồn vinh, hạnh phúc trên miền quê từng in dấu chân Bác ■

GIẢI THOẠI

Bộ sưu tập tranh Phố Phái

THỜI kỳ khó khăn, Bùi Xuân Phái thường ngồi vẽ phố cổ Hà Nội trên những vỏ hộp thuốc lá, bia giấy cũ tại một quán phở quen thuộc.

Mỗi sáng hay chiều muộn, ông lại ghé làm một bát phở nóng để tìm chút ấm áp và cảm hứng. Biết họa sĩ túng thiếu nhưng trân trọng tài năng và tâm hồn hiền lành của ông, chủ quán không bao giờ đòi tiền ngay. Ông Phái ăn xong, thông thả lấy từ trong túi ra vài mảnh giấy nhỏ hoặc một tấm bia carton, rút chiếc bút ký họa mang theo và bắt đầu vẽ.

Ông vẽ cảnh dòng người xếp hàng chờ mua phở, vẽ ông chủ quán đang thoăn thoắt thái thịt, vẽ góc phố Hàng Bát góc phố Hàng Mắm chìm trong sương sớm, hay đơn giản là chân dung ký họa vài vị khách đang húp súp dở dang. Vẽ xong,

ông đẩy bức ký họa qua gờ bàn: “Gửi bác tiền phở hôm nay nhé!”. Chủ quán vui vẻ đón lấy, trân trọng cất vào một chiếc hộp sắt cũ cất dưới gầm tủ bán hàng.

Nhiều năm sau, khi Bùi Xuân Phái qua đời và các tác phẩm của ông trở thành di sản vô giá được giới sưu tầm quốc tế săn đón với giá hàng chục ngàn USD, bộ sưu tập tranh “Phố Phái” của gia đình ông chủ phở nằm xưa đã trở thành một “kho báu” vô giá. Tuy nhiên, giá trị lớn nhất của những bức tranh đối phố ấy không nằm ở con số kinh tế, mà nằm ở kỷ ức về một thời Hà Nội gian khổ nhưng ấm áp tình tri kỷ giữa một người nghệ sĩ tài hoa và một người lao động bình dị biết trân trọng cái đẹp.

HÀI YẾN (Sưu tầm)

Xứ Tuyên qua lăng kính nhiếp ảnh

■ Ghi chép: LÊ DUY

Tuyên Quang được tạo hóa hào phóng ban tặng một bức tranh sơn thủy hữu tình, đẹp đến nao lòng. Nơi đây có dòng sông Lô hiền hòa uốn lượn, có đại ngàn xanh thẳm ôm ấp những nếp nhà sàn truyền thống, có hồ sinh thái Na Hang - Lâm Bình tĩnh lặng như một chiếc gương khổng lồ soi bóng núi non... Đứng trước vẻ đẹp kỳ vĩ và nguyên sơ ấy, có một thế hệ thanh niên xứ Tuyên đang ngày đêm dùng lăng kính nhiếp ảnh để viết nên những bản tình ca đắm say, lưu giữ và lan tỏa hồn cốt của quê hương đến với bạn bè muôn phương.

Dấu chân lãng du

VỚI nhiếp ảnh, mấu chốt chung có lẽ họ là những người trẻ mang trong mình trái tim rực lửa đam mê, sẵn sàng đánh đổi giấc ngủ say, vượt qua những cung đường đèo dốc chèo vênh hay cái lạnh thấu xương của vùng cao để chớp lấy khoảnh khắc thăng hoa của ánh sáng. Nhiếp ảnh, đối với họ, không đơn thuần chỉ là một sở thích thời thượng hay những cú bấm máy vô hồn. Đó là một cuộc dẫn thân, một hành trình miệt mài đi tìm cái đẹp, và hơn hết, là cách họ thể hiện tình yêu máu thịt với mảnh đất nơi mình sinh ra và lớn lên.

Tôi gặp Lưu Minh Phụng, xã Chiêm Hóa, một chàng trai thế hệ 9x khuôn mặt bầu bĩnh với nước da rám nắng và nụ cười rạng rỡ trong một quán cà phê nhỏ nằm ven bờ sông Gâm lặng gió. Là người đam mê nhiếp ảnh, mỗi dịp cuối tuần, người ta lại thấy anh xách chiếc balo nặng trĩu những thân máy, ống kính, chân máy (tripod) ngược ngàn lên các xã vùng cao. Niềm đam mê lớn nhất của Minh Phụng là nhiếp ảnh phong cảnh, đặc biệt là những khoảnh khắc giao mùa trên đỉnh Hồng Thái.

Phụng bảo, để có được một bức ảnh ưng ý về biển mây Hồng Thái, đôi khi mình phải đánh cược với thời tiết và sự kiên nhẫn của chính bản thân. Anh hào hứng kể về một buổi sáng tình sương tháng 3 Âm lịch, khi đất trời vùng cao còn đang chìm trong giấc ngủ vui. Đồng hồ mới chỉ 4 giờ sáng. Cái lạnh buốt giá của miền núi cắt da cắt thịt, sương mù đặc quánh quấn quanh từng gốc cây, ngọn cỏ. Phụng cùng vài người bạn đồng hành phải dò dẫm từng bước chân trên con đường đất trơn trượt để leo lên đỉnh cao nhất của xã. Khi đến nơi, họ cẩn thận đặt chân máy, gắn chiếc ống kính góc rộng, chỉnh thông số khẩu độ, tốc độ và nín thở chờ đợi. Rồi khoảnh khắc kỳ diệu cũng đến. Khi những tia nắng đầu tiên

của bình minh chọc thủng màn sương, cả một thung lũng mây trắng muốt hiện ra bỗng bồng bềnh, cuộn cuộn như sóng biển. Ánh mặt trời vàng rực hắt lên những tầng mây, nhuộm cả không gian trong một sắc hồng cam huyền ảo, trắng lợt. Phía dưới lớp mây lãng đãng ấy là những thửa ruộng bậc thang uốn lượn mềm mại như những dải lụa vắt ngang lưng chừng trời, đan xen cùng sắc trắng tinh khôi của những vườn hoa lê bung nở. Tiếng đàn trầm vang lên liên hồi: Tách! Tách! Tách! Âm thanh cơ học sắc gọn ấy quyện vào tiếng gió ngàn, ghi lại một cách hoàn hảo thứ ánh sáng thiên thần đang nhảy múa trên phong cảnh quê hương.

Chiều sâu nơi đáy mắt

Sức lôi cuốn của nhiếp ảnh không chỉ dành cho nam giới mà nhiều cô gái trẻ cũng say sưa với môn nghệ thuật hấp dẫn này. Từ khi còn là học sinh THPT, Đỗ Lê Hà, phường Minh Xuân đã thể hiện khả năng am hiểu về nhiếp ảnh. Hà chia sẻ, em thường tự mày mò, tìm hiểu về bố cục, ánh sáng, cách chọn góc độ, khoảnh khắc. Bên cạnh đó, em còn học hỏi các "tiền bối" đi trước để đúc rút kinh nghiệm riêng cho mình. Sau hơn 2 năm theo đuổi nhiếp ảnh, Hà đã tích lũy kiến thức và trở thành tay máy cửu khối với điểm mạnh là chụp ảnh chân dung và phong cảnh. Hà cho biết thêm: "Với những người trẻ, khi rong ruổi trên những con đường mang theo chiếc máy ảnh để lưu lại khoảnh khắc đẹp là một cách để thể hiện cá tính bản thân. Với tôi, nhiếp ảnh như có một sức hút lạ thường mà vận vào rồi không rút chân ra được. Khi nào chụp được tác phẩm đẹp là hạnh phúc, sung sướng lắm".

Nói về thú chơi ảnh, nhiều người thừa nhận đây là một thú chơi khá tốn kém, tùy thuộc vào điều kiện kinh tế của từng người. Thoạt đầu có thể là những máy du lịch bé xíu, về sau, nâng cấp lên máy Canon, Nikon chuyên nghiệp... Có người mỗi lần xách máy

Anh Phan Ngọc Anh, xã Thái Bình và hành trình săn ảnh đẹp.

đi là loại loay hoay không biết chọn ống kính nào trong số cả chục ống. Khác với nhiếp ảnh phong cảnh cần sự vĩ mô, nhiếp ảnh chân dung đòi hỏi sự tinh tế, nhạy cảm và một trái tim biết lắng nghe.

Anh Phan Ngọc Anh, xã Thái Bình là một tay chơi ảnh có tiếng trong giới nhiếp ảnh trẻ. Bắt đầu đến với nhiếp ảnh từ năm 2013, anh cũng dần tạo nên thương hiệu riêng cho mình qua nhiều tác phẩm đậm đà bản sắc quê hương. Anh chia sẻ, Tuyên Quang có nhiều vẻ đẹp khiến người yêu nghệ thuật khó thờ ơ được. Những lễ hội như Động Tiên (Yên Phú), Lồng Tồng (Chiêm Hóa), đua thuyền sông Lô... hay cảnh sắc thiên nhiên, núi rừng, truyền thống

văn hóa, con người để lại nhiều xúc cảm, sáng tác. Anh sẵn sàng trèo đèo, lội suối xuống ruộng, chạy theo từng bước chân của bà con và bấm máy, tuy vất vả nhưng vẫn thấy hả hê vì kiếm được vài "pô" ưng ý. Ngọc Anh cởi mở cho tôi xem vài bức ảnh tâm đắc nhất, những bức chụp nhân vật vùng cao, không gian ảnh hẹp, ngập tràn sắc nâu trầm mặc nếp nhà sàn cổ kính. Ánh sáng duy nhất vào từ khung cửa sổ nhỏ xíu, hắt một nắng vàng xiên ngang không gian, soi vào khuôn mặt chẳng che giấu những nếp nhăn, đôi mắt hiền hòa nhìn thẳng vào ống kính. Những bức ảnh này không chỉ là tác phẩm nghệ thuật mà còn là những câu chuyện đời sống, những giá trị nhân văn và tình yêu quê hương.

MỖI TUẦN MỘT CUỐN SÁCH

Những ánh nhìn về hòa bình

■ MAI LINH

CÓ những cuốn sách viết về chiến tranh nhưng gần như không cần tiếng súng. "Hai mươi tư con mắt" của nhà văn Nhật Bản Sakae Tsuboi lay động người đọc theo cách ấy. Từ câu chuyện về một cô giáo và 12 học trò trên một hòn đảo nhỏ giữa biển nội địa Seto, tác phẩm không đi sâu tái hiện chiến trận mà lặng lẽ soi vào những phận người bị thời cuộc cuốn đi, để từ mất mát làm sáng lên giá trị của tình yêu thương và hòa bình.

Nhan đề "Hai mươi tư con mắt" gợi về 12 đứa trẻ với 24 đôi mắt trong veo nhìn cuộc đời. Khi cô giáo trẻ Hisako Oishi đến ngôi trường làng, giữa cô và người dân vẫn

còn khoảng cách bởi lối sống có phần mới mẻ. Nhưng sự tận tụy và tình yêu dành cho học trò dần xóa đi khoảng cách ấy. Lớp học nhỏ trở thành nơi cô Oishi và những đứa trẻ gặp nhau bằng thứ tình cảm giản dị mà bền chặt.

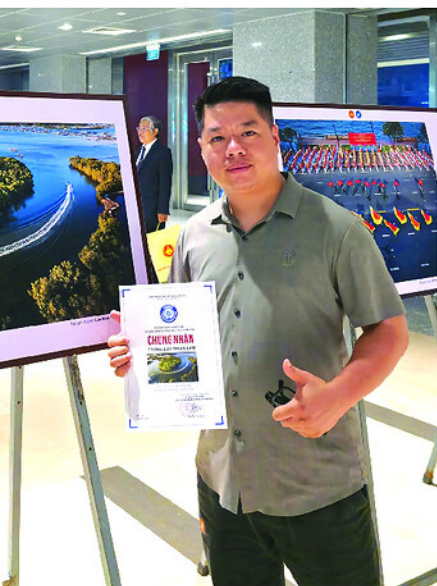
Từ tháng ngày bình yên nơi lớp học, nhà văn Sakae Tsuboi đưa người đọc theo bước trưởng thành của 12 học trò giữa những biến động thời cuộc. Những đứa trẻ lớn lên, mỗi người một cảnh ngộ, một ước mơ nhưng nghèo đói, chia lìa và chiến tranh lần lượt in dấu lên số phận. 24 con mắt từng hào hứng nhìn về tương lai dần phải đối diện với những mất mát mà tuổi thơ đáng lẽ không

phải gánh chịu. Đó cũng là sức nặng đặc biệt của cuốn sách. Nhà văn Sakae Tsuboi không tái hiện chiến tranh bằng những cảnh tượng dữ dội, mà để người đọc nhận diện nỗi đau những gì chiến tranh lấy mất: Cơ hội học tập, tuổi trẻ, mái ấm, ước mơ và cả những người thân yêu. Không cần lời lên án gay gắt, những mất mát mà thân phận phải chịu cho thấy chiến tranh, trước hết, là sự đổ vỡ của những cuộc đời bình thường.

Xuyên suốt tác phẩm là cô Oishi - người giáo viên không thể xoay chuyển thời cuộc nhưng luôn dành tình thương yêu cho học trò. Năm tháng trôi qua, những đứa trẻ rời lớp học, mỗi người một ngả, tình cô trò vẫn

là mạch ấm nối dài qua năm tháng. Bởi "Hai mươi tư con mắt" không chỉ tái hiện thân phận chiến tranh, mà còn ngợi ca sức mạnh của giáo dục và lòng nhân ái. Những mất mát do chiến tranh gây ra càng làm sáng rõ giá trị không gì thể được của hòa bình.

Tác phẩm được đạo diễn Ken Kinoshita chuyển thể thành phim năm 1954, để lại dấu ấn sâu đậm trong lòng người xem. Đây là một tác phẩm văn học Nhật Bản bởi giá trị nhân văn và tư tưởng hòa bình. Nhưng có lẽ, sức sống bền bỉ của "Hai mươi tư con mắt" nằm ở điều giản dị hơn: Nhắc nhở người biết quý những ngày bình yên mình đang có.

Tác giả Lưu Minh Phụng, xã Chiêm Hóa với tác phẩm Đồng chày quê hương tại Cuộc thi ảnh Tổ quốc bên bờ sông năm 2025.

hình. Ngọc Anh kể có những bức ảnh để đời nhiều khi "xót" lắm, nhưng đam mê là dẫn thân mới có tác phẩm đẹp chữ.

Bắt trọn nhịp đập sôi động

Bức tranh nhiếp ảnh của người trẻ Tuyên Quang sẽ không thể trọn vẹn nếu thiếu đi những sắc màu rực rỡ và âm thanh náo nhiệt của Lễ hội Thành Tuyên. Đó là lãnh địa nghệ thuật của Nguyễn Văn Đoàn, phường An Tường một nhiếp ảnh tự do. Khi mùa thu chầm ngõ, đường phố Tuyên Quang khoác lên mình một tấm áo choàng rực rỡ của hàng trăm mô hình đèn lồng khổng lồ. Từ những linh vật trong truyền thuyết như rồng, lân, phượng, đến những nhân vật lịch sử, truyền cổ tích đều được các nghệ nhân tái hiện vô cùng sống động.

Để chụp ảnh trong điều kiện ánh sáng yếu, biến động liên tục và chủ thể di chuyển nhanh vào ban đêm là một thử thách không nhỏ. Anh Đoàn thường sử dụng những ống kính có khẩu độ cực lớn, kết hợp với kỹ thuật lia máy (panning) để lưu lại. Những bức ảnh của anh mang một ngôn ngữ thị giác đầy tính động (dynamic). Nhìn vào ảnh của anh, người ta thấy mô hình con rồng lửa khổng lồ rực sáng như đang thực sự bay lên giữa nền trời đêm đen thẫm, xung quanh là những vệt sáng kéo dài của đèn xe và sự chuyển động nhòe mờ đầy nghệ thuật của đám đông.

Nghệ thuật nhiếp ảnh, suy cho cùng là nghệ thuật của ánh sáng và khoảnh khắc. Nhưng đối với những người trẻ Tuyên Quang, nhiếp ảnh còn là sự hội tụ của tình yêu quê hương sâu nặng, sự trân trọng cội nguồn văn hóa và ý thức trách nhiệm với cộng đồng. Họ tự hào gọi mình là những "Đại sứ du lịch không thù lao".

"Hai mươi tư con mắt", câu chuyện xúc động về tình cô trò và khát vọng hòa bình.

Múa lân-sư-rồng môn thể thao truyền thống giàu bản sắc

■ HOÀNG HÀ

Ẩn sau những cú nhảy uyển chuyển dưới đầu lân, sư, rồng là sức mạnh, ý chí và tinh thần thượng võ được hun đúc qua từng thế võ cổ truyền. Ở Tuyên Quang, múa lân - sư - rồng không còn đơn thuần là một trò diễn dân gian, mà đang từng bước trở thành môn thể thao truyền thống giàu bản sắc, nơi sức vóc, kỹ thuật và tinh thần đồng đội hòa quyện, tiếp nối những giá trị văn hóa của cha ông.

Múa lân, sư, rồng theo đoàn rước Mẫu trong Lễ hội Đền Hạ, đền Thượng, đền Y La.

Tiếng trống gọi mùa vui

NĂM sâu trong tiềm thức của người Việt, ba con lân, sư, rồng là ba biểu tượng mang trọn ước vọng về cuộc sống an lành. Nếu rồng tượng trưng cho quyền uy, sức mạnh và khát vọng mưa thuận gió hòa thì lân và sư lại là hiện thân của sự tốt lành, xua đuổi tà khí, mang lại phúc đức và thịnh vượng. Tục lệ ấy vốn bắt nguồn từ truyền thuyết dân gian, nhưng khi hòa quyện cùng nét văn hóa bản địa, nó đã được bổ sung những biến tấu tinh tế, phù hợp với đời sống sản xuất và phong tục tập quán riêng, tạo nên một bản sắc riêng trên vùng quê cách mạng.

Đến Quảng trường 26/3 vào dịp lễ hội, nhìn Đoàn Nghệ thuật Lân sư rồng Đường Cảnh Kỳ (phường Hà Giang 2) biểu diễn những động tác uyển chuyển, mới cảm nhận trọn vẹn sức hút khó cưỡng này. Tiếng trống giữ nhịp chính, tiếng chấp chĩa và thanh la chất chứa tung hứng, tạo nên một bản hòa ca sôi động làm náo nhiệt cả phố phường. Dưới đầu lân rực rỡ không phải những nghệ nhân lưỡng tuổi, mà là những gương mặt trẻ măng ở độ tuổi từ 12 đến 17. Thành lập từ năm 2010 với hơn 20 thành viên, đoàn đã mang niềm vui đi khắp các nẻo đường trong tỉnh.

Ông Đặng Phi Cảnh, Trưởng đoàn nghệ thuật Lân sư rồng Đường Cảnh Kỳ cho biết: "Nếu lân, sư, rồng là linh hồn, thì tiếng trống chính là nhịp đập của sự sống. Trong đôi lân, dù múa có hay và đẹp đến đâu, nếu tiếng trống loạn nhịp, màn biểu diễn sẽ thất bại. Tiếng trống không chỉ giữ nhịp mà còn tạo ra cảm xúc, điều khiển tốc độ và dẫn dắt trọn vẹn câu chuyện của linh vật".

Từ lâu, múa lân đã bước ra khỏi phạm vi của một tiết mục biểu diễn. Trong ngày hội, đoàn lân đi qua các ngã đường, vào từng gia đình để chúc tụng, gửi gắm mong ước về một năm mới bình an, mùa màng tốt tươi, gia đình hạnh phúc. Khi tiếng trống vang lên, người già, trẻ nhỏ, các dân tộc cùng tụ hội. Khoảng cách giữa những nếp nhà, những bản làng dường như được thu ngắn lại trong một vòng tròn người cùng xem hội.

Nhà nghiên cứu văn hóa dân gian Nguyễn Hùng Vĩ nhận định, múa lân - sư

- rồng là một hình thức sinh hoạt văn hóa nghệ thuật dân gian phổ biến trong cộng đồng người Việt ở nhiều vùng miền. Trải qua thời gian, dù đời sống đã đổi thay, loại hình này vẫn giữ được sức sống bền bỉ bởi phía sau những bước múa là cả một hệ thống quan niệm, tín ngưỡng và khát vọng về cuộc sống bình an, no đủ, mang lại may mắn cho mọi nhà.

Đặc biệt, mỗi mùa Lễ hội Thành Tuyên, phố phường lại khoác lên mình một diện mạo rực rỡ. Những mô hình đèn khổng lồ nối dài theo từng tuyến phố, tiếng trống lân rộn rập vang lên, hòa cùng tiếng chấp chĩa, thanh la, làm không khí lễ hội càng thêm náo nhiệt. Những con lân, sư, rồng lúc vút cao, khi hạ thấp, uốn lượn theo từng nhịp trống; bước chân người múa nối tiếp nhau khiến cả tuyến phố như cuốn chuyển động trong một vũ điệu rộn ràng. Chị Đặng Hương Lan, du khách từ tỉnh Ninh Bình chia sẻ: "Tết Trung thu ở Tuyên Quang thật tuyệt vời, không chỉ có đèn Trung thu khổng lồ mà còn có những màn hát múa, biểu diễn lân, sư, rồng vô cùng sôi động. Chính nét hấp dẫn đó nên năm nào gia đình tôi cũng đến với Lễ hội Thành Tuyên".

Giữ lửa thượng võ

Từ một hình thức nghệ thuật dân gian, múa lân - sư - rồng đang dần trở thành môn thể thao truyền thống giàu bản sắc, nơi tinh hoa võ thuật hòa quyện cùng nghệ thuật biểu diễn. Với nền tảng huấn luyện từ võ cổ truyền, nhiều đội múa lân - sư - rồng cũng là những "lò" võ dân gian, nơi các thế hệ trẻ rèn thể lực, kỹ năng và học cách làm chủ từng chuyển động. Đằng sau vẻ mềm mại, uyển chuyển của mỗi con lân là quá trình tập luyện bền bỉ. Người múa phải có sức khỏe, sự dẻo dai, khả năng giữ thăng bằng và đặc biệt là tinh thần phối hợp. Những động tác khó không thể có được sau vài buổi tập; đó là kết quả của hàng tháng, hàng năm rèn luyện.

Anh Vũ Trọng Công, Võ đường Nam Hồng Sơn, người có gần 30 năm gắn bó với múa lân - sư - rồng, cho rằng kỹ thuật là nền tảng để người nghệ nhân truyền tải cảm xúc trong từng động tác. "Để múa tốt, người tập phải có sức khỏe, chăm chỉ

và kiên trì, đặc biệt khi thực hiện những động tác khó, đòi hỏi độ chính xác cao", anh Công chia sẻ.

Các đội múa lân - sư - rồng còn chất lọc tinh hoa văn hóa truyền thống, kết hợp võ cổ truyền, múa dân gian để tạo nên những bài biểu diễn vừa mạnh mẽ, vừa giàu tính nghệ thuật. Quan trọng hơn, người múa phải "thổi hồn" vào linh vật. Một cái nghiêng đầu, chớp mắt, cú bật cao hay động tác cúi mình đều phải có thần thái. Con lân, con sư khi ấy không còn là đạo cụ mà trở thành một nhân vật sống động, khi uy phong, mạnh mẽ, lúc tình nghịch, rộn ràng, mang theo niềm vui và lời chúc phúc lành đến người xem.

Trong nhịp trống rộn rập, anh Đỗ Trọng Huỳnh, chủ Võ đường Huỳnh Nhuận, phường Minh Xuân, càng cảm thấy yêu thích môn thể thao mà mình đam mê từ nhỏ. Anh đã tập hợp những người cùng sở thích, xây dựng đội múa lân - sư - rồng hơn 30 thành viên. Ở đây, các em không chỉ học múa mà còn được luyện võ, rèn thể lực và tính kỷ luật. Đặc biệt, tinh thần thượng võ ấy được anh truyền lại cho người con trai Đỗ Hoàng Hiệp mới 11 tuổi. Nhìn cậu di chuyển thoăn thoắt dưới đầu lân trong tiếng võ tay tan thuốc của khán giả, anh Huỳnh xúc động chia sẻ: "Ngày trước tôi mê múa lân, giờ thấy con cũng thích, tôi càng cố gắng luyện hơn để theo đuổi môn thể thao truyền thống này. Muốn múa đẹp phải tập võ, rèn sức khỏe và quan trọng nhất là có đam mê".

Hiện nay, phong trào tập luyện múa lân - sư - rồng đang ngày càng lan tỏa tại nhiều địa phương, trở thành sân chơi bổ ích giúp thanh thiếu niên rèn luyện thể chất, ý chí, tinh thần đồng đội, đồng thời nuôi dưỡng tình yêu và niềm tự hào với văn hóa truyền thống. Theo đồng chí Nguyễn Thị Hoài, Phó Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, múa lân - sư - rồng không chỉ là một loại hình văn hóa dân gian cần được gìn giữ về hồn cốt, mà còn có nhiều tiềm năng trở thành sản phẩm du lịch đặc sắc, mang đậm tinh thần thượng võ. Thời gian tới, Sở sẽ tiếp tục hỗ trợ, tạo điều kiện để các câu lạc bộ phát triển bản sắc, nâng cao chất lượng tập luyện, biểu diễn, từng bước đưa múa lân, sư, rồng trở thành điểm nhấn trong các lễ hội, sự kiện văn hóa, qua đó gắn bảo tồn giá trị truyền thống với phát triển du lịch.

BẾN xe vào một chiều tháng Bảy Âm lịch hầm hập hơi nóng và nóng nực mùi xăng dầu. Tiếng loa phóng thanh liên tục phát ra những thông báo rồi bên, hòa lẫn với tiếng còi xe gầm rít và tiếng bước chân vội vã của đông người tay xách nách mang. Vĩnh đứng tựa lưng vào cột bê tông, một tay xách chiếc túi du lịch cỡ lớn, tay kia cầm chiếc hộp quà bọc giấy hoa cẩn thận nhưng góc cạnh đã hơi móp do va chạm trên đường.

Cận kề đại lễ Vu Lan. Vĩnh đã phải xin nghỉ phép, vượt qua đoạn đường tắc nghẽn gần một giờ đồng hồ mới kịp đón chuyến xe khách cuối cùng về quê.

Chiếc xe khách 29 chỗ mang biển số quen thuộc từ từ tiến vào bến. Lực lượng hành khách nhanh chóng tràn lên. Vĩnh chen chân qua lối đi hẹp, tìm được ghế ngồi số 14 ở dãy giữa. Anh cẩn thận đặt chiếc hộp quà lên đùi, thở phào nhẹ nhõm khi lưng tựa vào lớp ghế bọc similin đã sờn cũ.

Ngồi ngay cạnh Vĩnh là một người phụ nữ chừng năm mươi tuổi, gương mặt hằn sâu những vết chân chim của sự tảo tần. Bà mặc chiếc áo sơ mi hoa đã ngả màu, đôi bàn tay gầy gò ôm chặt chiếc thùng nhỏ được phủ kín bằng một chiếc khăn thêu đã cũ. Ở phía ghế đối diện bên kia lối đi là Nam, một thanh niên trẻ tuổi ăn mặc hiện đại, tai đeo tai nghe Bluetooth, nhưng đôi mắt không ngừng nhìn vào màn hình điện thoại đang hiện sáng hàng loạt cuộc gọi dở dang.

Chiếc xe gầm lên một tiếng dài rồi từ từ lăn bánh thoát khỏi khung cảnh nhộn nhịp của thành phố, hướng ra quốc lộ.

Xe chạy được chừng một giờ thì trời đổ mưa. Những giọt nước mưa đập mạnh vào cửa kính, làm mờ đi cảnh vật đang lùi dần phía sau. Không khí trong xe chìm vào sự im lặng quen thuộc của những chuyến đi dài, chỉ còn tiếng động cơ rầm rầm và tiếng mưa rơi.

Vĩnh cúi xuống nhìn chiếc hộp quà trên đùi. Bên trong là một chiếc máy đo huyết áp điện tử thế hệ mới mà anh đã nhờ người quen đặt mua từ nước ngoài. Mẹ anh năm nay đã ngoài sáu mươi, huyết áp trời sụt thất thường nhưng lần nào gọi điện anh hỏi, bà cũng bảo: “Mẹ khỏe, con cứ lo làm ăn, đừng tốn tiền mua sắm làm gì”.

Mối quan hệ giữa Vĩnh và mẹ không xấu, nhưng từ ngày anh lên thành phố lập nghiệp, giữa hai mẹ con dường như xuất hiện một khoảng cách vô hình. Những cuộc gọi cứ ngắn dần, quanh đi ngoảnh lại chỉ vài câu hỏi thăm ăn uống, sức khỏe rồi rơi vào im lặng. Vĩnh muốn quan tâm, nhưng anh lại không biết cách thể hiện ngoài việc gửi tiền về hoặc mua những món đồ đắt tiền.

- Chúc mẹ khỏe và cho mẹ à?

Tiếng nói nhẹ nhàng của người phụ nữ ngồi bên cạnh cắt ngang dòng suy nghĩ của Vĩnh. Anh quay sang, gật đầu mỉm cười lịch sự.

- Vâng ạ. Cháu mua cái máy đo huyết áp. Đạo này nghe bố bảo mẹ hay bị chóng mặt.

Người phụ nữ nhìn chiếc hộp quà được bọc kín chu, ánh mắt ánh lên vẻ ấm áp:

Minh họa: **BÍCH NGỌC**

Về nhà với mẹ

Truyện ngắn: **TẶNG HOÀNG PHI**

- Có hiểu quá. Giờ bọn trẻ các chú bận rộn công việc, nhớ đường về nhà mùa Vu Lan thế này là quý lắm rồi. Như tôi đây, quanh năm đi làm osin trên phố, chỉ mong đến mấy ngày lễ này để bắt xe về gọi cho mấy đứa nhỏ với ông nhà nỗi bấn tí.

Bà nhẹ nhàng vén góc khăn cheu phủ trên chiếc thùng. Bên trong là những chiếc bánh ít lá gai xanh mướt, được xếp gọn gàng, tỏa ra mùi thơm dịu nhẹ của nếp mới và lá chuối tươi.

- Tôi tự tay làm đấy, - bà cười, những nếp nhăn nơi khóe mắt xô lại. - Năm nào Vu Lan tôi cũng xin nghỉ hai ngày để về thấp hương cho tổ tiên và làm bánh. Mẹ tôi ngày xưa dạy, hoa hồng cài lên ngực áo ngày Vu Lan dù đó hay trắng thì cái cốt lõi vẫn là lòng mình hướng về nhà, về bữa cơm có mặt đông đủ người thân.

Đúng lúc đó, thanh niên tên Nam ngồi bên kia lối đi bất ngờ lên tiếng, giọng nói có phần gắt gỏng dù anh ta đã cố thu nhỏ âm lượng:

- Mẹ thôi đi được không? Con đã bảo là dạo này công ty lắm việc, con không về được! Mấy cái thủ tục lễ lạt đó có quan trọng đến thế đâu...

Nam ngắt kết nối cuộc gọi rồi ném chiếc điện thoại xuống ghế bên cạnh một cách bực bội. Cả Vĩnh và người phụ nữ đều quay sang nhìn. Nhận ra sự chú ý của mọi người, Nam thở dài một hơi dài, gương mặt lộ rõ sự mệt mỏi và dằn dỗi.

- Đạo này áp lực công việc quá, - Nam phàn nàn như để giải tỏa. - Mẹ em ở quê cứ gọi điện liên tục, bắt bằng được hôm nay phải về ăn bữa cơm chiều 14.

Trong khi hợp đồng của em đang dở dang. Em thấy việc về chuyên lễ lạt chỉ làm phiền phước thêm.

Người phụ nữ nhìn Nam với ánh mắt bao dung của một người mẹ. Bà không trách, chỉ nhẹ nhàng bẻ để từ hoãn những chuyến xe về quê. Anh mang theo chiếc máy đo huyết áp này như một cách để giải tỏa niềm áy náy trong lòng, chứ không phải xuất phát từ sự thấu hiểu thực sự dành cho người mẹ đang ngày một già đi.

- Cậu trẻ này, công việc thì làm cả đời không hết được đâu. Nhưng cha mẹ thì đâu có sống đời để đợi mình thu xếp xong công việc.

Bà thở dài, ánh mắt nhìn ra cửa kính xe đang nhòe nước mưa:

- Ngày xưa khi mẹ tôi còn sống, tôi cũng nghĩ như cậu. Lúc nào cũng lý do bận con cái, bận làm ăn. Đến khi tôi thu xếp được thời gian, mà được chiếc áo mới mang về thì mẹ tôi đã không còn ngồi ở khoảng sân trước nhà chờ tôi nữa rồi. Chiếc áo ấy tôi giữ mãi trong tủ, chưa một lần mẹ được mặc thử. Lúc đó mới hiểu, món quà đắt giá nhất mình có thể mang về cho cha mẹ, đôi khi chỉ là sự có mặt của chính mình.

Lời nói trầm tĩnh của người phụ nữ rơi vào khoảng không, khiến cả Nam và Vĩnh đều im lặng.

Nam nhìn xuống chiếc điện thoại đang tối màn hình, bàn tay vô thức siết chặt. Câu chuyện của người phụ nữ dường như đã chạm đúng vào khoảng trống mà anh cố tình lấp đi bấy lâu nay.

Còn với Vĩnh, từng lời nói ấy như một gáo nước lạnh làm anh bừng tỉnh. Anh nhìn lại chiếc hộp quà. Bấy lâu nay, anh tự huyễn hoặc bản thân rằng mình là một người con có hiếu vì luôn gửi tiền đều đặn và mua quà đắt tiền về quê. Nhưng anh quên mất rằng, mỗi lần gọi điện về, mẹ anh chưa từng hỏi anh mua quà gì, bà chỉ

luôn hỏi: “Cuối tuần này con có rảnh về ăn cơm không?”.

Lần gần đây nhất anh về nhà là từ Tết Nguyên đán. Hơn sáu tháng trời qua, anh viện đủ lý do tăng ca, gấp gáp đối tác, đi du lịch cùng bạn bè để trì hoãn những chuyến xe về quê. Anh mang theo chiếc máy đo huyết áp này như một cách để giải tỏa niềm áy náy trong lòng, chứ không phải xuất phát từ sự thấu hiểu thực sự dành cho người mẹ đang ngày một già đi.

Chuyến xe tiếp tục lao đi trong mưa. Con đường quốc lộ dần quen thuộc hơn khi xe tiến vào địa phận huyện nhà. Mưa bắt đầu ngớt, để lộ ra những khoảng trời buổi chiều tà đỏ thẫm đằng sau những rặng tre làng.

Khi xe dừng lại ở ngã ba rẽ vào xã, Nam đứng dậy trước. Anh cầm lấy chiếc ba lô, quay sang nhìn người phụ nữ và mỉm cười nhẹ nhàng:

- Cảm ơn bác. Nhờ lời nói của bác mà em mới không bước xuống xe ở trạm trước để quay lại thành phố.

Nam lấy điện thoại ra, nhấn số gọi lại. Qua khe cửa xe hơi hé mở khi Nam bước xuống, Vĩnh nghe thấy tiếng anh nói vào điện thoại, giọng nói đã mềm đi rất nhiều: “Mẹ à, con đang ở đâu làng rồi. Mẹ cảm ơn cơm nhè, khoảng mười phút nữa con về tới nhà...”.

Xe tiếp tục lăn bánh thêm một đoạn ngắn rồi dừng lại trước cổng chào làng của Vĩnh.

Vĩnh đứng dậy, xách chiếc túi du lịch và ôm chặt chiếc hộp quà vào lòng. Anh cúi đầu chào người phụ nữ tốt bụng:

- Cháu chào bác. Chúc bác và gia đình một mùa Vu Lan ấm áp ạ.

- Chúc chú về nhà vui về nhé. Nhớ ăn bữa cơm chiều thật ngon với mẹ! - Bà đáp lại bằng một nụ cười rạng rỡ.

Vĩnh bước xuống xe. Làn không khí mát lạnh sau cơn mưa mùa thu xộc vào lồng ngực, mang theo mùi rơm rạ khô và mùi khói bếp ngào ngạt quen thuộc của làng quê. Đồng hồ đã chỉ hơn sáu giờ chiều.

Anh đi bộ dọc theo con đường bê tông nhỏ dẫn vào nhà. Hai bên đường, những ngôi nhà đã bắt đầu lên đèn. Qua những ô cửa sáng, anh có thể thấy hình ảnh các gia đình đang quây quần bên mâm cơm chiều - những nụ cười, những câu chuyện trò rôm rả dưới ánh đèn vàng ấm áp.

Đến trước cánh cổng gỗ quen thuộc, Vĩnh dừng lại một chút. Qua khoảng sân nhỏ, anh thấy bóng dáng mẹ đang loay hoay bên bếp lửa. Khói bếp bốc lên qua mái ngói, quện vào sương chiều tạo nên một khung cảnh bình yên đến nao lòng. Vĩnh đẩy nhẹ cánh cổng. Tiếng bàn lê kêu “két” một tiếng quen thuộc.

Mẹ anh quay đầu nhìn ra. Đôi mắt bà neho lại dưới ánh đèn nhấp nhোang, rồi ồm ồm vai nhỏ nhậ ra người con trai đang đứng ở ngưỡng cửa.

- Vĩnh đấy hả con? - Mẹ anh vội vã đứng dậy, tay lau vội vào chiếc tạp dề đang đeo trước bụng.

- Sao về mà không báo trước để mẹ đón? Lại còn mưa gió thế này...

Vĩnh không nói gì. Anh bước nhanh qua khoảng sân, đặt chiếc túi và hộp quà lên chiếc bàn gỗ ngoài hiên, rồi ồm ồm bước vào nhà, hơi cong của mẹ. Mùi khói bếp, mùi dầu gió và mùi nếp mới trên áo mẹ xộc vào cánh mũi anh, một mùi hương quen thuộc mà bao năm qua đi xa anh đã vô tình quên mất.

- Mẹ, con mới về - Vĩnh khẽ nói, giọng hơi nghẹn lại. - Năm nay con về ăn lễ Vu Lan với bố mẹ.

Mẹ anh ngăn người ra một giây, rồi bàn tay gầy gò, chẳng chút những vết chân sần nhẹ nhàng vỗ vỗ lên lưng anh. Bà không hỏi về chiếc hộp quà đắt tiền nằm trên bàn, cũng không hỏi anh đi đường có mệt không. Bà chỉ cười, nụ cười làm những nếp nhăn nơi khóe mắt xô lại thật ấm áp.

- Về là tốt rồi. Rửa tay chân đi con, cơm mẹ nấu xong rồi, chỉ chờ bố con đi thấp hương ngoài chùa về là cả nhà mình cùng ăn.

Ngồi ăn, ngọn gió chiều tháng Bảy khẽ thổi qua rặng cúc tần trước hiên, mang theo hương thơm dịu nhẹ của mùa thu. Vĩnh nhìn mâm cơm gia đình giản dị đã được dọn sẵn trên bàn gỗ, có đĩa rau muống luộc, bát nước tương, và đĩa cá kho thoang mùi gừng tươi. Anh nhận ra rằng, sau tất cả những bộn bề và lo toan ngoài xã hội, món quà ý nghĩa nhất mà anh mang về hôm nay không phải là chiếc máy đo huyết áp hay bất kỳ vật chất nào đắt giá, mà chính là sự trở về trọn vẹn của một người con ■

PHAN DŨNG

Khúc thu ở miền sương núi

Thu
Chạm ngon sương đêm
Va heo may qua đèo De, đỉnh Hồng Thái
Mây trắng vờn quanh bản làng ngủ yên.

Đá núi cần hóa dịu mềm
Giữa ngút ngàn lá đỏ
Nghe tiếng thời gian vọng lại từ đáy nguồn.

Nhớ mùa thu xa
Nhóm lửa bên đèo
Từ cội gốc Tân Trào
Thức ngàn xưa vọng lại
Nà Nưa bức vách nửa che mưa
Tạc vòm trời độc lập.
Thu
sông Lô trôi đi những giông bão cuộc đời
Mặt nước phẳng lì gương trời ngậm nắng
Đôi chèo xanh miết mãi
Ôm nếp nhà sàn bằng lăng khói chiều.

Thu thưa nhạc
Lặng với ngàn mây
Đất trời mệnh mang cao rộng
Tôi bé nhỏ giữa vòng tay quê hương...

VŨ THỊ THANH HÒA

Đoản khúc mùa thu

Minh họa: XUÂN ĐỨC

Một sớm mai Thu về trong nắng mới
Áo trắng tung bay đáng ngọc thanh tao
Cánh cổng trường đưa tay dang rộng
Nét hân hoan rộn những câu chào

Bao mong đợi trông theo từ ánh mắt
Hạt mùa gieo thắm thơm buổi ban mai
Vườn quả ngọt chờ tay người lượm hái
Lấp lánh hồn nhiên trong biển ánh cười

Cây bàng thấp bao nhiêu thương mến
Chiếc ô cao vươn tỏa bóng lành
Nghe riu riu tiếng chim non gọi bạn
Khung cửa nào hé mở đón trời xanh

Trang sách đợi mỗi bài văn thơm ngát
Bao điều hay say sưa mỗi học trò
Lời cô dạy tựa đóa hoa đơm nở
Hương từ tâm sống nhân nghĩa ở đời

Mỗi nét chữ xinh một lời nhắn gửi
Ước mơ xanh nuôi nấng những bước đường
Bâng khuâng đi giữa trời Thu đất nước
Khát vọng này mầm áo trắng buổi nguyên sơ.

ĐOÀN TRUNG PHONG

Con về thăm cha

Con về quê giữa sớm nay
Vườn nhà hương thị thơm bay nồng nàn
Sân đầy một vạt nắng loang
Chông tre nhẹ tiếng lá vàng khẽ rơi

Nhẹ nhàng con cất... Cha ơi
Gió mềm ngưng hóng cả lời dạ thưa
Bạc thêm râu cũ già nua
Đã mòn dấu gầy sớm trưa ra vào

Lòng con bỗng chợt nghẹn ngào
Từ ngày bóng mẹ lạc vào cõi tiên
Chỉ còn cha với trăm miền
Nhớ thương con cháu bạc thêm mái đầu

Con thắm nguyện ước, mong cầu
Cha luôn được khỏe, mẹ sâu giấc vàng
Gửi lòng thành kính Vu Lan
Củ lao đường đục mệnh mang biển trời.

TRẦN XUÂN TRƯỜNG

Chiều mưa nhớ

Tôi đi lạc dưới chiều ngâu
Màu mưa trắng xóa tìm đâu bóng làng
Chẳng còn để ý mùa sang
Bông hoa sáng nở mơ màng bên sông

Chị tôi hôm ấy lấy chồng
Bỏ quên tiếng cuộc cuối đồng bơ vơ
Tôi lưu lạc đến bây giờ
May sao còn mỗi giấc mơ vẫn lành

Làng tôi đầu lũy tre xanh
Cánh cò bay thấp chông chênh chiều mưa
Làng tôi đầu những ngày xưa
Thương cha lắm lắm kéo bừa thay trâu

Mẹ bòn quả ướp quả bầu
Đem đi chợ lấy phao dầu thấp đêm
Tiếng mưa thút thít ngoài thềm
Quả na mở mắt chín mềm heo may

Người nằm tĩnh đối ngón tay
Tháng này không bão vụ này chắc ăn
Nhâm câu hát cũ châu văn
Bao giờ thì hết khó khăn quê mình

Thước vẽ phơi kín sân đình
Ngự trên ngai thấy thần linh cũng mừng
Mưa qua hết một ngày dưng
Mẹ ngồi bên cửa tuốt từng sợi rơm

Nhà ai khói bếp lên thơm
Ánh trăng đầu xóm vừa chơm chớm vàng
Tiếng chuông chùa khê mệnh mang
Đến tôi vào nỗi nhớ làng chiều ngâu.

Minh họa: NGỌC AN

ĐẾN VỚI BÀI THƠ HAY

Mùa thu

Gió mùa thu đẹp thêm rằm
mẹ ru con, gió ru trắng sáng ngời
ru con, mẹ hát à ơi
ru trắng, gió hát bằng lời cỏ cây

bồng bồng cái ngủ trên tay
nghe trong gió có gì say lạ lùng
nghe như cây lúa đơm bông
nghe như trái bưởi vàng đung đưa cành

Thì ra dòng sữa ngực mình
qua môi con trẻ cất thành men say
hiu hiu cái ngủ trên tay
giấc mơ có cánh gió bay lên rồi

ru con, mẹ hát... trắng ơi
con ru cho mẹ bằng hơi thở mình.

NGUYỄN DUY

TRONG dòng chảy thi ca Việt Nam, chủ đề mùa thu và tình mẫu tử đã gắn không biết bao nhiêu mực của các thi sĩ. Thế nhưng, bài thơ *Mùa thu* của Nguyễn Duy vẫn đứng vững như một điểm sáng độc đáo. Tác phẩm không sa vào sự bi lụy hay tĩnh lặng trầm mặc thường thấy của thu xưa, mà là một khúc ca tràn đầy, ấm sức hơi thở đời sống và lung linh sắc màu huyền diệu.

Mở đầu bài thơ, Nguyễn Duy thiết lập một thế đối xứng tuyệt đẹp giữa vũ trụ bao la và căn nhà nhỏ ấm cúng: “*Gió mùa thu đẹp thêm rằm/mẹ ru con, gió ru trắng sáng ngời/ru con, mẹ hát à ơi/ru trắng, gió hát bằng lời cỏ cây*”

Nhịp thơ lục bát đung đưa như nhịp võng chèo. Tác giả đã đồng nhất hai hành động: mẹ ru con và gió ru trắng. Lời ru của mẹ mang giai điệu dân gian “à ơi” ruột thịt, còn lời ru của gió lại cất lên từ sự xào xạc của cỏ cây. Sự giao thoa này biến không gian đêm thu thành một thánh đường âm thanh, nơi con người và thiên nhiên hòa làm một.

Điểm đặc sắc của bài thơ nằm ở cách tác giả kích hoạt trọn vẹn các giác quan của người đọc qua ba câu thơ điệp cấu trúc “nghe”: “*bồng bồng cái ngủ trên tay/nghe trong gió có gì say lạ lùng/nghe như cây lúa đơm bông/nghe như trái bưởi vàng đung đưa cành*”

Thính giác không chỉ ngóng đợi tiếng động, mà còn “nghe” thấy cả hương vị, sự lớn lên và hình khối của vạn vật. Tiếng ru của mẹ lồng vào gió thu, làm thức dậy sức sống trù phú của quê hương: hạt lúa đơm bông, trái bưởi chín vàng. Mùa thu hiện lên không hề tàn héo hay ảm đạm, mà căng nồng nhựa sống và đầy ắp mùa màng.

Và rồi, sự phát hiện mang tính bùng sáng của người mẹ xuất hiện ở giữa bài thơ: “*Thì ra dòng sữa ngực mình/qua môi con trẻ cất thành men say*”

Cái “say lạ lùng” của đất trời, sự ngọt ngào của mùa thu hóa ra không ở đâu xa. Nó cất lên từ chính dòng sữa mẹ. Qua đôi môi ngây thơ của đứa trẻ, giọt sữa thiêng liêng chuyển hóa thành một thứ “men say” nuôi dưỡng không chỉ thể xác mà cả tâm hồn. Đứa trẻ chìm vào giấc mơ “có cánh gió bay lên”, mang theo cả tình yêu vô bờ bến của mẹ nâng đỡ tuổi thơ.

Khép lại bài thơ là một nốt lặng đầy xúc động, lật ngược lại khái niệm “ru” thông thường: “*ru con, mẹ hát... trắng ơi/con ru cho mẹ bằng hơi thở mình*”

Tình mẫu tử không còn là sự cho đi một chiều. Mẹ ru con bằng lời hát, bằng dòng sữa ngọt; và đứa trẻ đáp lại mẹ không phải bằng lời nói, mà bằng “hơi thở” đều đặn trong giấc ngủ ngon. Hơi thở bình yên của đứa con chính là liều thuốc xoa dịu mọi nhọc nhằn, là lời “ru” sâu lắng nhất dành cho trái tim người mẹ.

HOA NGUYỄN

NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI

Coi trọng sức khỏe tinh thần

■ DUY ANH

Những năm gần đây, sức khỏe tinh thần đang trở thành vấn đề được xã hội đặc biệt quan tâm. Áp lực học tập, công việc, cạnh tranh nghề nghiệp, biến động kinh tế và sự tác động mạnh mẽ của môi trường số khiến nguy cơ rối loạn tâm thần gia tăng ở nhiều nhóm đối tượng.

Yoga giúp cải thiện sự thăng bằng và tinh thần sáng khoái cho người tập.

Những thay đổi âm thầm

SUY giảm sức khỏe tinh thần không phải lúc nào cũng biểu hiện bằng những hành vi bất thường rõ rệt. Ở giai đoạn đầu, người bệnh thường có những thay đổi âm thầm về cảm xúc và hành vi như buồn bã kéo dài, lo âu, dễ cáu gắt, mất ngủ, giảm tập trung, giảm hứng thú với công việc và các hoạt động thường ngày.

Ở mức độ nặng hơn, người bệnh có thể xuất hiện hoang tưởng, ảo giác, nói năng lộn xộn, thu mình, bỏ bê bản thân hoặc có ý nghĩ tự làm hại mình. Nhiều trường hợp vẫn đi làm, sinh hoạt bình thường nhưng bên trong đang chịu áp lực tâm lý nghiêm trọng.

Đáng chú ý, không chỉ người trẻ mới đối mặt với nguy cơ này. Gần đây, dư

luận đặc biệt quan tâm đến trường hợp một công chức tại tỉnh Lào Cai được phát hiện đã qua đời tại nơi làm việc. Cơ quan chức năng đang điều tra nguyên nhân cụ thể, song vụ việc vẫn giống lên hồi chuông về áp lực nghề nghiệp, cường độ công việc và sự cần thiết phải quan tâm nhiều hơn đến sức khỏe tinh thần của đội ngũ cán bộ, công chức.

Trong nhóm thanh thiếu niên và người trẻ, nhiều chuyên gia ghi nhận tình trạng gia tăng lo âu, trầm cảm liên quan đến áp lực học tập, thi cử, việc làm và mạng xã hội. Không ít trường hợp mất ngủ kéo dài, thu mình, giảm tương tác với gia đình nhưng không được phát hiện sớm. Theo các chuyên gia tâm thần học, nguyên nhân của tình trạng này thường là sự kết hợp của nhiều yếu tố

sinh học, tâm lý, xã hội... Ngoài ra còn có các yếu tố nguy cơ khác như lạm dụng rượu bia, ma túy, thức khuya kéo dài, sử dụng mạng xã hội quá mức.

PGS.TS Nguyễn Văn Tuấn, nguyên Viện trưởng Viện Sức khỏe Tâm thần (Bệnh viện Bạch Mai), cho rằng hoàn toàn có thể điều trị hiệu quả nếu được phát hiện sớm. Tuy nhiên, tâm lý e ngại và sự kỳ thị khiến nhiều người đến bệnh viện khi bệnh đã tiến triển nặng, làm giảm cơ hội phục hồi.

Phải bắt đầu từ đâu ?

Các chuyên gia khuyến nghị, bảo vệ sức khỏe tâm thần cần bắt đầu từ những việc rất cơ bản, dựa trên các nguyên nhân đã nêu ở trên. Ngoài ra còn cần chủ động chia sẻ khi gặp áp lực tâm lý, cần gia

Tinh thần là một phần rất quan trọng của sức khỏe.

định quan tâm, lắng nghe những thay đổi bất thường của người thân.

Đối với cơ quan, đơn vị, việc xây dựng môi trường làm việc lành mạnh, giảm áp lực không cần thiết, tổ chức tư vấn tâm lý và quan tâm đến đời sống tinh thần của cán bộ, công chức là hết sức cần thiết. Những vụ việc đáng tiếc xảy ra trong thời gian gần đây cho thấy sức khỏe tâm thần không còn là vấn đề riêng của cá nhân mà đã trở thành một yêu cầu trong quản trị nguồn nhân lực.

Khi có các dấu hiệu như mất ngủ kéo dài, lo âu quá mức, thay đổi hành vi rõ rệt hoặc xuất hiện ý nghĩ tự làm hại bản thân, cần đến cơ sở chuyên khoa tâm thần hoặc tâm lý để được thăm khám. Không nên tự ý dùng thuốc an thần hoặc chữa trị theo các phương pháp thiếu cơ sở khoa học.

TS.BS Trần Nguyễn Ngọc, Viện Sức khỏe Tâm thần (Bệnh viện Bạch Mai), nhấn mạnh rằng điều trị hiện nay là sự kết hợp giữa thuốc, liệu pháp tâm lý, phục hồi chức năng và sự đồng hành của gia đình. Cần phát hiện sớm, khả năng hồi phục càng cao.

Con người lấy tinh thần làm căn bản. Một người sau khi trở thành tỷ phú không có nghĩa là cuộc sống sẽ hạnh phúc mỹ mãn. Nên mỗi cá nhân cần có chế độ làm việc và sinh hoạt khoa học, lành mạnh, kết hợp với nghỉ ngơi, thư giãn, thể thao... để có sức khỏe tinh thần tốt, bảo vệ hạnh phúc của mỗi cá nhân, gia đình và sự ổn định của toàn xã hội ■

XEM GÌ Ở ĐÂU?

TRONG hai ngày cuối tuần 22 và 23/8. Khán giả có thể theo dõi bóng đá, thưởng thức chương trình nghệ thuật, lựa chọn những bộ phim truyền hình trên sóng TTV hoặc ra rạp với nhiều tác phẩm điện ảnh đang công chiếu tại LOTTE Cinema Tuyên Quang.

Chương trình nghệ thuật "Tổ quốc trong tim" 2026 phát trên nền tảng số của Báo Nhân Dân (dự kiến lúc 20:00, ngày 23/8).

Bóng đá: Trận Chung kết lượt đi ASEAN Cup 2026 (dự kiến lúc 20:00, ngày 22/8 tại sân khách của đối thủ hoặc sân Rajamangala, Thái Lan).

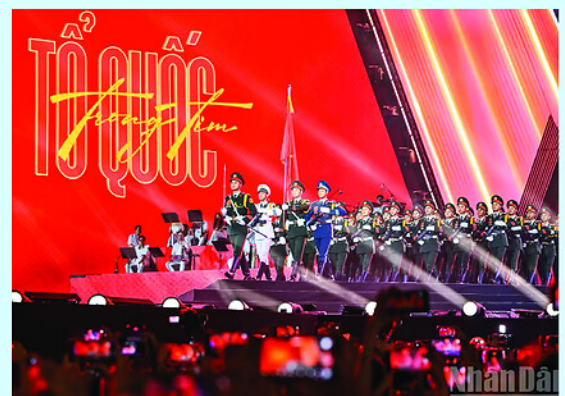
PHIM TRUYỀN TRÊN SÓNG TTV

- 8h00: Ép hôn (tập 30, 31).
- 10h30: Sứ mệnh anh hùng (tập 43, 44).
- 12h00: Chuyện tình nhà vua (tập 10, 11).
- 18h00: Quyển thừa kế danh giá (tập 2, 3).
- 21h15: Hồ sơ lửa (tập 35, 36).
- 22h20: Gia đình số 1 (tập 119, 120).

LOTTE CINEMA TUYÊN QUANG

- Nghĩ hè sợ nghĩ hưu.
- Quỷ quyết: Ranh giới vô định.
- Người nhận: Khởi đầu mới.
- PAW Patrol: Phim khủng long.
- Shin - Cậu bé bút chì: Kỳ kỳ quái quái! Kỳ nghỉ yêu quái của tôi.
- Còi báo tử.

CẢNH TRỰC

Ảnh minh họa.

Nhân viên y tế trả lại gần 25 triệu đồng cho người nhà bệnh nhân

Chị Nguyễn Thị Thanh Thu (nhân viên Khoa Cấp cứu) cùng đại diện Bệnh viện Đà Nẵng trao trả lại số tiền gần 25 triệu đồng cho bà Nguyễn Thị Truyen.

NGÀY 17-8, Bệnh viện Đà Nẵng cho biết, trong lúc làm việc tại Bệnh viện Đà Nẵng, chị Nguyễn Thị Thanh Thu (nhân viên Khoa Cấp cứu) phát hiện một bọc giấy nằm ở khu vực hành lang. Nghi ngờ bên trong có tài sản giá trị của người khác đánh rơi, chị Thu lập tức liên

hệ với Phòng Công tác xã hội và lực lượng bảo vệ của bệnh viện để tiến hành kiểm tra, niêm phong và phối hợp tìm kiếm chủ nhân.

Qua quá trình xác minh thông tin, đơn vị chức năng đã xác định được chủ nhân số tài sản trên là bà Nguyễn Thị Truyen (trú tại tỉnh Quảng Ngãi) - người nhà của một bệnh nhân đang điều trị tích cực tại Khoa Hồi sức Ngoại, Bệnh viện Đà Nẵng.

Toàn bộ tài sản được bàn giao lại cho bà Truyen gồm 19,5 triệu đồng tiền mặt và 200 USD (tổng giá trị quy đổi ước tính gần 25 triệu đồng).

Bà Truyen cho biết đây là khoản tiền cả gia đình gom góp mang theo để chuẩn bị đóng viện phí và chi trả các chi phí điều trị cho mẹ đang nằm viện. Trong lúc lo lắng chạy chữa cho người thân, bà không may làm rơi và tưởng chừng đã mất khoản tiền quan trọng này.

Bộ đội Biên phòng Sơn La kịp thời đưa công dân Lào đi cấp cứu

VỪA qua, tại Trạm Kiểm soát Biên phòng Keo Muông, thuộc Đồn Biên phòng Chiềng On, 3 công dân Lào đến đề nghị hỗ trợ đưa người thân đi cấp cứu.

Nạn nhân là bà Tếnh Thị Mo, trú tại bản Nà Khạng, xã Lao Hùng Phiêng Xa, huyện Xiêng Kho, tỉnh Hủa Phăn, Lào. Bà Mo bị tai nạn lao động, rách vùng trán và mất nhiều máu.

Ngay sau đó, cán bộ, chiến sĩ Trạm Kiểm soát Biên phòng Keo Muông đã băng bó, sơ cứu cho nạn nhân và đưa bà đến Trạm Y tế xã Phiêng Khoài để cấp cứu. Tại đây, các y, bác sĩ đã khâu vết thương và tiếp tục theo dõi sức khỏe. Hiện bà Mo đã ổn định.

Việc kịp thời hỗ trợ công dân Lào thể hiện tinh thần đoàn kết, hữu nghị và tình cảm gắn bó giữa Nhân dân hai nước Việt Nam - Lào.

ĐỨC HẢI (Tổng hợp)

Cán bộ, chiến sĩ đồn Biên phòng Chiềng On, tỉnh Sơn La kịp thời đưa một công dân Lào bị tai nạn lao động đi cấp cứu.

NHỊP CẦU NHÂN ÁI

Tiếp sức cho giấc mơ giảng đường của cô học trò Mông

■ MINH THỦY

Với 26,25 điểm, em Hoàng Thị Hải Yến, dân tộc Mông, học sinh lớp 12B, Trường Phổ thông Dân tộc nội trú THCS và THPT Hàm Yên đã đỗ vào Khoa Văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam, Trường Đại học Khoa học, Đại học Thái Nguyên. Tuy nhiên, hoàn cảnh khó khăn đang khiến giấc mơ giảng đường của em đứng trước nguy cơ dang dở.

Những bữa cơm rau dạm bặc được em Hoàng Thị Hải Yến tự nấu tại khu trọ ở Công ty TNHH Mgitsuba Việt Nam-Hưng Yên để tiết kiệm chi phí cho học tập.

YẾN ở thôn 7 Minh Tiến, xã Bình Xa, là một trong 7 chị em gái. Năm 2019, một trận mưa lũ đã cướp đi bố, mẹ và người em gái út. Từ đó, những người con trong gia đình phải tựa vào nhau để vượt qua mất mát.

Các chị gái lần lượt lập gia đình. Hiện chỉ còn Yến và một người chị đang học Đại học Tân Trào. Từ ngày bố mẹ qua đời, Yến được anh Hoàng Văn Sơn, là con bác, chú mang, nuôi ăn học đến nay. Gia đình anh Sơn cũng không khá giả, phải chăm lo cho 4 người con và mẹ già, nhưng thương cô em mồ côi, anh vẫn cố gắng dành dụm để Yến được tiếp tục đến trường.

Không phụ sự yêu thương ấy, Yến luôn nỗ lực học tập và đạt kết quả khá. Kỳ thi tốt nghiệp THPT, em đạt 26,25 điểm và trúng tuyển đại học. Ngay sau khi biết tin, Yến xuống Hưng Yên làm việc tại Công ty TNHH Mgitsuba Việt Nam để dành dụm chi phí học tập.

Dù được miễn, giảm học phí, nhưng tiền ăn ở, đi lại, sách vở và sinh hoạt trong 4 năm đại học vẫn là gánh nặng lớn với Yến. Nếu không có thêm sự hỗ trợ, giấc mơ giảng đường của cô gái Mông giàu nghị lực có thể phải dừng lại.

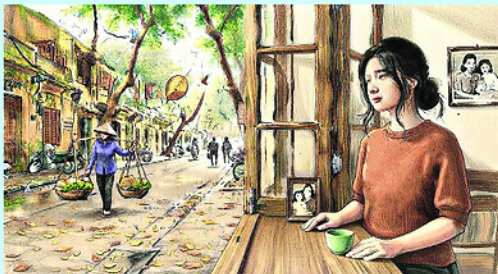
Sau 1 ngày Báo và phát thanh, truyền hình Tuyên Quang đăng tải thông tin trên chuyên mục "Nhịp cầu nhân ái", em Hoàng Thị Hải Yến đã nhận được trên 14 triệu đồng từ các cơ quan, đơn vị và nhà hảo tâm. Rất mong những tấm lòng nhân ái của các cơ quan, ban ngành, nhà hảo tâm chung tay tiếp sức, giúp em vững bước trên hành trình chinh phục tri thức.

Mọi sự giúp đỡ xin gửi về Hoàng Thị Hải Yến, thôn 7 Minh Tiến, xã Bình Xa, tỉnh Tuyên Quang, ĐT 0363994787. Hoặc chị Trần Thị Minh Thủy, phóng viên Báo và phát thanh, truyền hình Tuyên Quang. STK: 8100215014802, Agribank. ĐT: 0976 840 865 ■

TẢN VĂN

Gió sang mùa

■ THIÊN THANH

Minh họa: XUÂN ĐỨC

SÁNG nay đây sớm hơn thường lệ, điều đầu tiên tôi đón nhận là một làn hơi nhẹ lùa qua khe cửa mỏng. Trong hơi thở ấy phảng phất mùi cỏ ướt sương, và tôi nhận ra, gió đã sang mùa.

Tôi đứng bên cửa sổ, nhìn chiếc lá bàng đầu mùa rơi xuống nền đường còn ướt dẫm sương đêm. Một cơn

gió lướt qua, nhẹ nhưng đủ đánh thức cả một miền thương nhớ đã ngủ yên. Tôi nhớ những sáng thu nhỏ nhỏ, mẹ dắt tay ra chợ, đôi quang gánh kéo kết trên vai người bán hàng rong, mùi cơm mới thơm trong làn lá sen còn xanh biếc... những điều giản dị lại làm ta luôn nhớ mãi!

Trong làn hơi nhẹ, tôi nghĩ về những người đã cùng tôi đi qua bao mùa thu cũ. Có người giờ đã hóa thành kỷ niệm, không thể chạm vào; có người vẫn ở đó, nhưng năm tháng đã lặng lẽ biến chúng tôi thành những phiên bản khác, không còn hồn nhiên ngồi hong tay nhau trong gió sớm như thu nào.

Mỗi mùa qua đi, cũng giống như một giai đoạn cuộc đời vậy. Đi qua nhiều mùa của cuộc đời, ta càng hiểu tình người quý giá biết bao. Một lời hỏi han khi ai đó mệt mỏi. Một sự bao dung dành cho một lỗi lầm... Những điều tưởng bình thường ấy, nhiều khi lại là thứ ở lại lâu nhất trong ký ức một con người.

Cuộc đời rộng dài, nhưng chẳng ai có thể đi một mình qua hết những vui buồn. Ta cần một người để sẻ chia niềm vui, cần một bờ vai trong những ngày yếu

lòng, cần một ánh mắt đủ bao dung để hiểu rằng phía sau mỗi con người là một câu chuyện mà không phải lúc nào ta cũng biết hết.

Bởi thế, càng trưởng thành, ta càng học cách trân trọng những người đang ở bên mình. Biết nói một lời cảm ơn. Biết giữ một lời hứa. Biết yêu thương khi còn có thể, và biết tha thứ trước khi quá muộn.

Ngoài kia, gió vẫn đi qua những hàng cây. Một chiếc lá vàng rơi cành, xoay nhẹ trong không trung rồi nằm yên trên mặt đất. Sự chia lìa ấy trông thật buồn, nhưng có lẽ cây không buồn. Bởi cây hiểu rằng sau mùa lá rụng sẽ là một mùa xanh khác.

Con người cũng vậy. Có những cuộc chia xa để ta biết quý hơn những ngày được ở cạnh nhau. Có những mất mát để ta hiểu điều gì thực sự quan trọng. Có những mùa đi qua để dạy ta biết sống chậm, sống sâu và tử tế hơn.

Chiều nay, đứng bên hiên nhà, tôi nghe gió thu đi qua. Trong làn gió mỏng có hương của lá, của đất, của trời và cả những tháng năm đã cũ.

Tôi chợt thấy lòng mình bình yên. Mùa đã sang. Thời gian vẫn đi về phía trước. Những gì đã qua không thể níu lại, nhưng những gì đang có thì vẫn còn đó - một mái nhà để trở về, một người để thương, một bàn tay để nắm, một cuộc đời để sống cho thật tử tế ■

◀ Các mô hình Trung thu đã bắt đầu điều phố tại Tuyên Quang.

Mô hình ong sau khi đã hoàn thành.

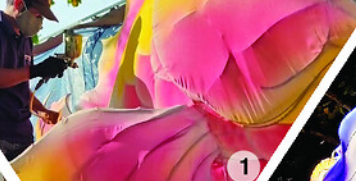

Nghệ làm mô hình Trung thu

■ Phóng sự ảnh: LÊ DUY

Khi trời thu se lạnh cũng là lúc nhịp sống tại trung tâm tỉnh Tuyên Quang bỗng trở nên hối hả và nhộn nhịp hơn bao giờ hết. Không khí Trung thu không chỉ bùng sáng trên những tuyến phố lớn, mà còn rộn rã len lỏi vào từng ngõ xóm, nơi những “xưởng” chế tác đèn lồng không lồ đang hoạt động hết công suất. Từ lâu, Lễ hội Thành Tuyên đã trở thành một thương hiệu văn hóa độc đáo, và việc làm đèn Trung thu tại đây không đơn thuần là một công việc thời vụ, mà đã thăng hoa thành một nghệ thuật mang đậm tính cộng đồng. Với mức giá mô hình giao động từ 10 - 100 triệu đồng, công việc đang mang lại thu nhập cho nhiều lao động địa phương.

Nghệ nhân Phạm Ngọc Toán, phường Minh Xuân đang cắt tạo hình các sợi thép để ghép vào tác phẩm.

◀ Các mô hình được tạo bằng các sợi sắt có kích thước khác nhau.

Sau công đoạn tạo hình sẽ đến công đoạn sơn tạo màu cho các mô hình (ảnh 1). Các mô hình được dán ni lông bao quanh khung sắt được tạo hình (ảnh 2). Xưởng sản xuất mô hình Trung thu của anh Phạm Văn Sang, phường Minh Xuân tất bật người làm cả đêm (ảnh 3).

MÓN NGON CUỐI TUẦN

Bò xào thịt nạc.

Bò nhồi thịt.

NHỮNG năm gần đây, cây bơ được nhiều hộ dân trên địa bàn tỉnh trồng xen trong vườn nhà, vừa cho bóng mát vừa cho thu hoạch theo mùa vụ. Từ nguồn bơ sẵn có, người nội trợ đã khéo léo biến tấu nên các món ăn lạ miệng, hấp dẫn.

Bơ non xào thịt là món khai vị chế biến nhanh nhưng đòi hỏi sự tinh tế trong thao

tác. Bơ được gọt vỏ, giữ lại lớp thịt xanh sát vỏ, bỏ hạt, thái lát vừa ăn. Thịt lợn nạc ướp gia vị

được xào săn trước, sau đó mới cho bơ vào và giữ lửa nhỏ để bơ chín từ từ, tránh bị nát. Thành phẩm là đĩa bơ xào dậy mùi tỏi phi, điểm xuyết sắc xanh rau thơm và vài lát ớt đỏ; miếng bơ mềm nhưng vẫn giữ được độ dẻo, béo nhẹ, bùi đặc trưng.

Nếu bơ xào là món dạo đầu, thì canh bơ nhồi thịt mới là điểm nhấn. Trái bơ vừa độ chín được bổ đôi, bỏ hạt và lớp màng mỏng bên trong để tạo thành những “chén” tự nhiên xanh mướt. Phần nhân gồm thịt lợn nạc băm nhuyễn, hành tím, nấm mèo

ngâm nở, ngò tây, tiêu, trộn cùng trứng để tạo độ kết dính, sau đó được nhồi đầy vào từng nửa trái bơ. Nước dùng ninh từ xương, dậy thơm nhờ vài cọng hành lá đập dập, là nền cho những nửa trái bơ nhồi thịt được thả vào nấu liu riu.

Kỹ thuật quyết định thành bại của món ăn nằm ở việc giữ lửa nhỏ và vớt bọt thường xuyên để nước canh trong. Sau một thời gian hầm, phần bơ mềm dần, thấm vị ngọt từ nước dùng và thịt bên trong. Thành phẩm là tô canh trong veo,

những nửa trái bơ xanh ôm trọn phần nhân trắng ngần. Về hương vị, thịt mềm và đậm đà; bơ sau khi hầm lâu trở nên dẻo bùi, béo nhẹ mà không ngấy; vị nhần nhẹ đặc trưng của bơ vẫn thoảng nơi đầu lưỡi, tạo nét riêng khó tìm thấy ở loại rau củ khác.

Điểm chung của hai món ăn là không đòi hỏi nguyên liệu cầu kỳ hay đắt tiền. Chỉ với trái bơ sẵn có trong vườn, kết hợp thịt lợn và gia vị thông dụng, người nội trợ hoàn toàn có thể làm mỗi thực đơn gia đình ■

■ TIẾN CHIẾN

Món ngon từ quả bơ